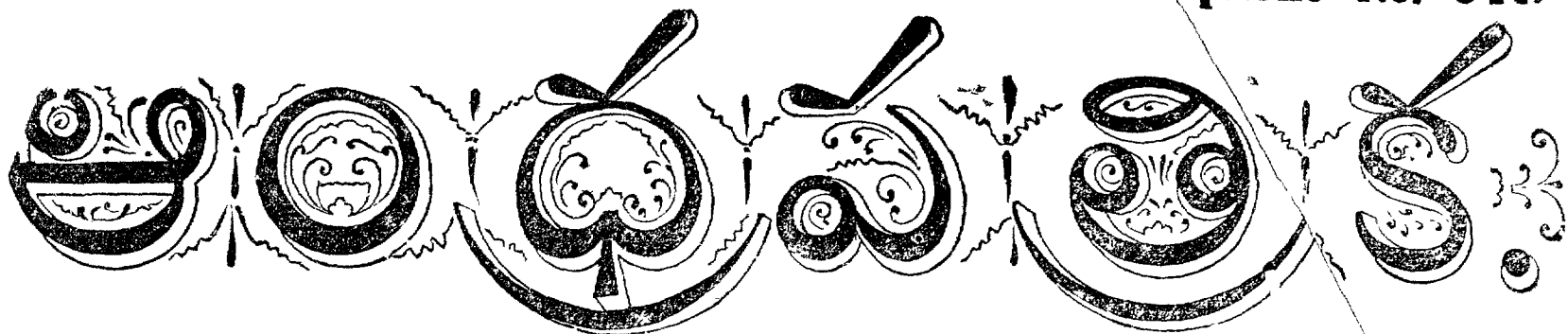

er No. M. 1118.

Post Box No. 212.

విడి'వ'త్రి క 1కి 0-1-6

Telephone No. 544.

310652 వ్ర తి ది న ము వ క టి ం ప ర బ డు ను

Vol. 10.

సంపుటము ౧౦

చెన్న పట్టణము 1923 వ సం॥ ఆగష్టు నెల 1-వ తేదీ బుధవారము
రు థి రో డ్దా రి నా మ స ం వ త్స ర ము, ఆమాధమాస బహుళ పంచమి గి.

No. 104

నంచిత ౧౪

అమృతాంజనము అన్ని నొవ్వలకు మంచిమందు

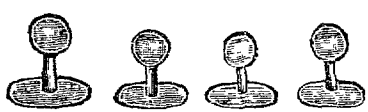
అమృతాంజనము గాయము పుండ్లకు మనమయినమందు

చక్కని డబ్బీ తో నహా సీసా 1-కి రూ. 0-10-0 వ్ర తి యి ం ట ను ం డ ద గి న ది

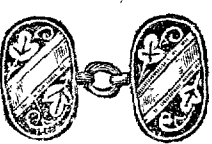
అమృతాంజనము లోక ప్రసిద్ధినిబడసియున్నది. అమృతాంజనము అన్ని నొవ్వలకు సిద్ధామృతము, అమృతాంజనము అమృతశట్ట మాదినిగల మాయమందుగాదు. కలుచుండులవలన మోసముగలుగను, పంచభాషచీటిని చూచికొనిన మోసముగలుగదు అమృతాంజనపు జగత్ప్రఖ్యాతవలన జేశమునందంతటను వెలసినది.

అమృతాంజనము డిపో, బొంబాయి, లేక నెం. 7 తంబు శెట్టి వీధి, మదరాసు.

మే మేల స్వల్పవస్తువులుకూడా తయారుచేసి,

సిద్ధముగా యుంచియున్నాము.

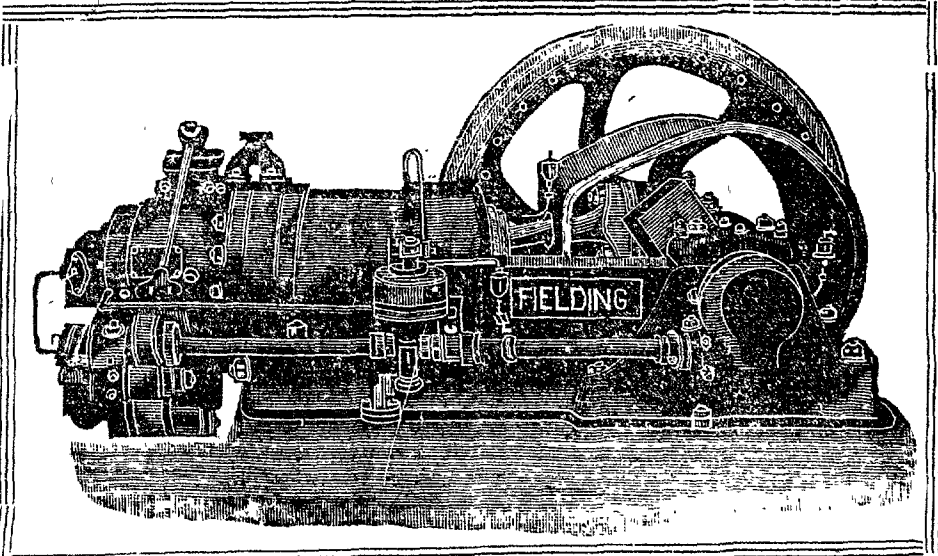
అను విషయమును తెలిసికొనుటకు అందరుకోరుదురు. మావద్ద చాలాకాలమునుండి లావాదేవీ చేయుచున్న కాలాచారుల ప్రోత్సాహము, ఉద్దేశముపైననే వెండి, ఒంగారు బత్తాసులు, కఫ్ గుం డీలు, బొలు మొదలగునవి కూడలాభమునే ప్రధానముగా యోచించక సహాయము చేసి సిద్ధముగా యుంచియున్నాము. సరంబంగారుకా, సిరుమెడికి పూచీ జ్యబడును.

1842

8

ఉమ్మడి రామయ్య శెట్టి, గురుసామి శెట్టి కంపెనీ, నగలకర్తలు, 25 చెవాబూరుకోడు, మద్రాసు.

ప్రసిద్ధికెక్కిన పీల్లింగు శెమిడిశల్ క్రూడాయిలు యింజనులు

యీ యింజనులు రమారమి యుద్ధమునకు పూర్వము పున్నస్వల్పధరలకే అనుబంధు నున్నవి. అన్ని సయిబాలు స్టాకులో సిద్ధముగానున్నవి. యివి కొనుటవల్ల అన్నివిధములచేతను కాభిమాను పొందవచ్చును. మిల్లులకు కావలసిన యావత్తు సామానులుకూడా అతి సరస యైన ధరలకు దొరకును ఆలశ్యముచేయక వెంటనే వ్రాయుడు.

586

సోల్ యేదెట్టు:—జీ. యల్. శాస్త్రి అండు కో,

12, తంబు శెట్టివీధి, మదరాసు.

బల్లారి వస్తు

ప్రదర్శనము

బుధవారం - 1923 సం॥

ఆగష్టు 8 వ తేదీ

ఘనతచెందిన మద్రాసు

గవర్నరుగారు తెలవబోయెదరు

వివరములకుగాను - కార్యదర్శులు

బె. పా పయ్య శెట్టి

మల్కెంటు బల్లారి

ఇ. డి. మార్టిను

బల్లారి హోమ్సులు బల్లారి-ఆసి వ్రాయవలెను

MONEY Making Book.

"Key to fortune" (in Press.)

Sent FREE on request agents, and supplies of Patent medicines, Cocks, Watches, Clocks etc., at cheapest rates.

Apply to Pearl & Co Victoria Gardens, Bombay.

ప్రకటన

తెలుగుతాలూకా నిడదవోలు ప్రేషకు అంటి వెక్వెజ్ డు తిక్కలుదారు ముషి చువామ్మిదిల్లి సామెలు గారికి ఆపస్ తగాదాలపై 1600 చతురపురజుల స్థలమున్న అందులో సాలుకు సుమాకు ౧ 1500 ఆదావచ్చెడి కొట్టున్న విశ్ర యింపబడుకు గాన కలయచారు ఆకుప్రీవకు ను॥ కల్లూరి రామారావు ప తులు గారిని ఏలూరులో కినికొన్న యెడల పేరు పుచ్చును చే నాచుచును.

ఏలూరు 16-7-23

కల్లూరి రామారావు, పీడ ౧.

THE BUSINESS DIRECTORY

OF INDIA, BURMA & CEYLON

A Comprehensive Directory of the various Businessmen, Exporters and Importers, Firms, Factories, Mills, Manufacturers, Merchants and Industries of the principal Cities, Ports & Towns of India, Burma & Ceylon,

Price Rs. 10-0-0 per Copy Net.

TESTIMONIALS.

The Western Star Trivandrum.

The Business Directory of India, Burma and Ceylon, 1923, published by the Business Directory Co., "Kanara Press Buildings," Madras, should prove a very handy and useful work of reference to businessmen, journalists and all those who are interested in one way or another in questions relating to trade and industry and the economic development of the Indian Empire. The bulk of the publication is devoted to interesting and appropriate descriptive accounts of the principal cities, ports and industrial towns all over the Indian Empire together with comprehensive details of the manufacturers, arts and industries, several of these accounts moreover being embellished with illustrations of the principal buildings and places of interest, while a useful addition consists of addresses of business firms and individuals, lists of newspapers and periodicals, etc. A further section of the publication and one which is bound to be of great use is taken up with addresses of business firms and houses in trading and commercial centres in various portions of the Empire and foreign countries, including Australia, South Africa, Hongkong, Singapore, Penang, Japan, Germany and U. S. A. as well as with a list of Banks and Bankers in principal foreign cities. From these few details a tolerable idea may be obtained of the wide range of information brought together and rendering the publication of practical service.

Jam-e-Jamsbed, Bombay.

Within the eight hundred and odd closely printed pages of the book is a mass of useful information relating to the chief cities of India that ought to satisfy the requirements of the most exacting business houses. The information is classified and arranged according to the cities alphabetically that relating to the Presidency towns of Bombay, Madras, Calcutta and Colombo being almost complete and authoritative. A brief but interesting introductory note precedes the information given about each town or place of commercial importance, a feature that adds considerably to the usefulness of the Directory. We can recommend the book to business houses in search of an up-to-date all-India Directory at a price which is by no means prohibitive.

Ceylon Daily News, Colombo.

A new Directory has been issued by the Kanara Press of Madras which will be a useful addition to the libraries of business houses in India, Burma, and Ceylon. It affords a useful reference book, and the manner in which the index of products is compiled makes it simple to place a finger on right place for the goods. The printing is clear and distinct and the volume serviceably bound.

Ceylon Observer, Colombo.

We have received a copy of the Business Directory of India, Burma and Ceylon for 1923 from the Kanara Press, Madras. It is clearly printed and is a comprehensive work dealing with the businesses of about 200 principal places in the above-mentioned countries. In the foreign section it gives a list of firms in the United States of America interested in trade with India and the Far East. On the whole this Directory should prove a useful work of reference to businessmen.

The Hindu, Madras.

The Business Directory, prepared by the Business Directory Co., "Kanara Press Buildings," Madras, is a handsome book of reference useful for businessmen of every description, including traders and merchants. It is a directory of Banks, Firms, Associations and Business houses in all important towns and cities of India, Burma and Ceylon, arranged in the alphabetical order. The description of these cities is brief and interesting. The names of foreign Banks and Firms such as those in Buenos Ayres, Cape Town, Soerabaya, Durban, Kobe, Penang, Shanghai, Singapore, Sydney and names of Firms in U. S. A and Germany interested in trade with India are also given.

The Champion, Calicut.

The Business Directory of India, Burma and Ceylon, 1923, just issued by the Business Directory Co., "Kanara Press Buildings," Madras, is a convenient and useful work of reference for all classes of business people, its chief feature being a business gazetteer of the chief cities, sea-ports, industrial and trading towns with the Indian Empire. Much useful information is brought together within this

section of the book, regarding the commerce and trade, manufactures and industries of the various towns and cities and there are, besides, addresses of merchants, traders, manufacturers, dealers, printing presses, newspapers, etc. The addresses of numerous firms and business houses in various other parts of the British Empire and in several foreign countries also add to the usefulness of the book.

The Indian Daily News, Calcutta.

This is a very handy volume containing a mine of information. It not only gives a detailed list of business firms in order of subjects of almost all the important towns of India, Burma and Ceylon, but it has also a Foreign Section stuffed with similar information. Every business man and public institution should possess a copy.

The West Coast Spectator, Calicut.

The Business Directory Co., "Kanara Press Buildings," Madras, have brought out for the current year a very useful book of reference, entitled "The Business Directory of India, Burma and Ceylon," containing a fund of information which will be found of considerable use not only by businessmen in this country but also manufacturers, merchants and exporters in foreign countries, desirous of forming or extending trade relations with the Indian Empire. It will thus be seen that this Business Directory is a compilation, which should prove serviceable to all who now feel the need of such a work of reference. The book is very neatly printed on paper of good quality and is also neatly bound and, on the whole, reflects great credit on the enterprising and well-known publishers of Madras City.

The Cochin Argus, Cochin.

A mass of information of interest and service to merchants, traders, bankers, exporters, and importers, commercial travellers, press men and others, has been brought together in a very handy form. This business Directory is a book that should prove a useful addition to any reference library, while it is also calculated, in its own way, to help forward the progress of Indian commerce and industry. We have only to add, in conclusion, that the printing and general get-up of the book show that the Kanara Press have bestowed their usual care and trouble on its production.

The Modern Review, Calcutta.

This is a very useful book of reference for businessmen and a very good medium of advertisement. Chief towns of India have been treated under different sections, sometimes with short introductory notices about their origin and objects of interest. The book deserves a good circulation among the public taking an interest in commerce, industry and trade of the country.

Editor, The British Printer, London.

You are to be congratulated upon the success of this very substantial volume.

C. K. Devadoo & Co., Tinnevely.

The volume is very neat and nice and is very useful. Addition to every one in the business world. We wish you all success.

Kotari & Sons, Madras.

At the outset allow us to congratulate you for the successful attempt to make the Directory as useful as possible to businessmen and industrialists. The get up is good and information really useful. Nowadays many directories may be available which specialize in giving detailed information as to Government institutions, but there are few who are making a speciality of commercial and industrial activities of the country, much less one which can give full and detailed information as to inter-provincial trade and commerce.

Madras Mail.

We have received from the Kanara Press, Madras a copy of the Business Directory of India, Burma and Ceylon for the current year. It is a well-got-up publication and gives a comprehensive list of the different trades, not only in the principal cities of the Indian Empire but also in various mofussil centres. Prefixed to the volume is much valuable information regarding business abbreviations, weights and measures, Indian Customs duties, etc. A short, descriptive account of the principal cities of India is also included and altogether the publication should prove of great use to merchants and tradesmen on the look-out for improving their business.

భారతరాజ్యాంగ వి

"సంస్కరణము లభివృద్ధిగావతే.

తరుణము రాతేను!"

భారతరాజ్యమునందు నిర్మాణము చేయునందు
త్వము ఆవల పక్షమున నిర్దేశక సంఘాతులు బంధులు
జయముగాంచెను. కాని వివిధములైన భయములు
పు. భారతప్రభుత్వము నోడించుచును కాని ప్రస్తుతము
తొలగించుటకు వీలులేదు. వి న ను చర్చ మే దా వ మా
గ నున్నది. ఏలనగా అందు ప్రభుత్వము అభివృద్ధిచేయుట
గింపబడకుండ నుండునను విషయమునుబట్టి చిరకాలము
జూలై నిర్మాణము చేయునందు చర్చకు లేబడిన బిల్లు లోకము
లలో, ప్రైవేటుమెంబరు డాక్టరు నందలాలుగారు, భార
ప్రభుత్వ పట్టుచున్నందు 67 (ఎ) సెక్షను ప్రకారము
సర్టిఫికేషను అధికారమును సంస్కరింపవలెనని చెప్పి
గలదు. ఈ బిల్లుయొక్క ఉద్దేశము భారతసంస్కరణము
కాధ్యతాయుత ప్రభుత్వముగాని లేక భారత దేశమున
సంపూర్ణ స్వపరిపాలనముగాని యొనగొనగ నట్టి
యంతరమునకు గొంపోవలెనని యుండెను. రిడింగ్ ప్రభుత్వము
బిల్లునుందు ఆయవ్యయములు సమముజేసి భారతదేశాధికారికిని
పెంపొందించు నుద్దేశముతో, భారతరాజ్యసభయందు దధికరణ
భాగములు తిరస్కరించినను అసాధారణాధికారమునుపయోగి
చి ఉత్తపన్నుతోగూడ బిల్లును సర్టిఫై చేయుటవలసి కారణ
మున యప్పుడే బిల్లు లేబడినది. ఉత్తపన్ను యేల ఎక్కువ
జేయుటదే సమర్థించుచు అనేకసార్లు చర్చించబడినది. భార
త అధికారికి పునరుద్ధరించుట భారత దేశమున అభివృద్ధి
యగుట, కొలది మాత్రము పన్ను యెక్కువ
జేయుటవలన పన్ను చెల్లించువానిపండు కొలది కష్టములతో
బోల్చిచూచిన యెక్కువదిగ గానించును. పన్ను చెల్లిం
చాడు ఆయవ్యయములందు, ఈ పన్ను యెక్కువ నంతక
టింకదు. ఏలనగా ప్రభుత్వసవరణముల ధరలు తగ్గిపో
సాధారణముగ నందరైతే ముందు అభివృద్ధిగాంచెను. ఉత్త
పన్ను రాజకీయముగ నేమైన కష్టము బంధించును.
భారత రాజకీయవేత్తలు ఏని సాధారణముగ గొని, మా
ప్రజలలో నాందోళనము జేయుటకు ప్రోత్సహించి
మరిగొందరు ఆందోళన జేయుటన్నను, ఈ కారణమున ఆందో
ళనజేయు అతివాదులవలన యేమిదున్నుతిలములు గల్గునోయని
భయపడుచుండురు.

ఉత్తపన్ను ఆయాములముగ మంచిదా చెడ్డదాయను
విషయము నిర్మాణ విచారణకురాతేను. ప్రస్తుత ప్రభుత్వవిధా
నమును బలపరచు భారతీయులలోగూడ, నీ అధికరణముల
యందు అభిప్రాయభేదములుగలవు. డాక్టరు నందలాలుగారు
నమున ప్రతిఘటించిన భారతసభ్యులు కొందరు నైతము ఉత్త
పన్ను సెక్కువజేయుట కనుమ్రుని చెప్పిరి. సామాన్యజాన
గభలో నిధిక సంఘాతులు ప్రభుత్వాభిప్రాయముతో క
వింపవచ్చును, భారత దేశాభివృద్ధికి సహాయకరముగ ను
టుల యుక్తాయుక్తముల నాలోచించి పరిశీలుటకు
రినిధి కధికారముండవచ్చునాయను విషయమే చరి
కానసభ్యులు తమకుండు అధికారమున కిట్టి ప్ర
కుండ తొలగించబడవలెననియు ప్రభుత్వ విధానము
సమర్థి ననుసరించుచుండలేని లెలంబుచున్నారు.
యమునబాడ ప్రాతినిధ్య ప్రభుత్వభావమును తెలియ
దని యర్థముచున్నది. ఈయభిప్రాయము భారతదేశము
ద వ్యాపించినది. భారత రాజకీయవేత్తలందరూ ఒక
చే ప్రమతినిబొందుటవలన వారలజ్ఞానముని కలప న
దు. ఈ దేశములో విజయవంతముగ నిర్వహింపబడిన
ప్రభుత్వము యాదేశకానధరమును బట్టిచూడ సాధన
పరమాధి గాదు. సర్పరి పాలనమును, దృఢత
ను దేశములో నన్ని జేల వారి సంకల్ప ప్రయ
త్రమే కరమావధి. సక్రమ రాజ్యాంగ ప్ర
మానంక పెద్దజేయరాదు. ఆయ్యది యెల్ల కాలమును మా
స్వచ్ఛమగు ప్రభుత్వమును గుడచాలదు. దృఢముగ ము
నాదిగల ప్రభుత్వమును బొందుట కది ఆపరణీయముగ మ
భారతదేశములో సంస్కరణముల ప్రవేశజేయుట దేశ
భివృద్ధి కెట్టిభంగము గలుగకుండ, భారతీయులు స్వప
ము నాచరణలో జేయుటయందు సెక్కుదిగ శిక్షణను
యే యుద్దేమై యుండెను. భారతదేశమునందున్న

Apply to:—Business Directory Coy.,

15, Angappa Naick Street, MADRAS.

బ్రిటిషు అనుభవములనిలాభమును జేకూర్చు
 యీ లాసంగి ప్రయత్నముచేయబడెను. బ్రిటిషు
 ఏవో కొన్ని సిద్ధాంతములు, సిద్ధమైన ఫలితము
 లు టిక్కెట్టు కలుసుకొని సందర్భములకలన, సం
 దర్భములన నియమభక్త మేర్పడినది. రాజ్యపరినిధి
 కుష్టా ర ముడుటయూ, కానకభక్తిప్రముఖమున ఒక
 యుగము కర్మియు జేయుటయు ప్రముఖియుగానే
 సందర్భమును గానెందు. రాజ్యపరినిధి సార్వభౌమ
 పరినిధి. ఆయనచేయుపనులు, ప్రపంచములో సర్వప్రభు
 పానభవములు గల బ్రిటిషుపార్లమెంటువిషయము లా
 సను. ఆయన చేయుముఖ్యమగునది, గ్రేట్ బ్రిటనుయొక్క
 రాజకీయానుభవమును, భారతదేశమునకును, భారతదేశమున
 వానియు, దెలియ జేయుటయే. ఈ పనులను
 విషయములో ఆయనచేసినవియు క్రమని నిర్ణయింపబడెను. అది
 ప్రభుత్వవిధానము ప్రకారము నిర్ణయించె. ఈ అధికారము నిష్పత్తి
 నితిలో సంస్కరించుటవలన విభేదములతోనన్న భారతదేశ
 మేమాత్రము నిభివృద్ధి కాజాలదు.

మిగిలిన విషయములన్నియును భారతకానకభక్తి బ్రిటిషు
 భుక్తులు బాగుగ వాదించిరి. హాయిగాదను కర్ మాలక్ష్మం
 హాయిలిగాదను నూచించినటుల భారతదేశములో బాధ్యతా
 యుత ప్రభుత్వమును ప్రజలపెట్టుటవలన భారతైకమత్యమునకు
 భంగముగల్గి అకాశ్యములగు ప్రభుత్వము లెన్నియో బయలు
 జేరి పాలించుటకును కాంతిరకముల ప్లాపించుటకును నిజముగు
 సధికారము లేకుండును. ఇప్పుడు భారతదేశము కాంతిరకము గు
 న్నుది కాని అక్కడక్కడ అకాంతి యిగను విసబడుచున్నది.
 పంజాబు స్థితియు హిందువులకును మహమ్మదీయులకును మరల

బొంబాయి గవర్నరు

విల్క్యూగారి సభినందించుట

బొంబాయి గవర్నరు కవవి చాలముఖ్యమైనది అట్టి వా
 నికి ప్రతిభాకారియు, మరిపాలనమునందును, రాజకీయములందును
 వి శే షా ను భ వ ము ల్లి ఏ మనషిని ఎట్లు సాధిం
 చుతెనో తెలిసిన వాణ్ణి విల్క్యూ గా రు మ న కు బా
 బాయి గవర్నరుగ ల భిం చు ట గొప్ప యదృష్టమని
 వింటున్న ప్రభువు కొనియాడిరి భారతదేశ పార్లమెంటు
 ప్రతిష్ఠాపనల సభివృద్ధి జేయుటకును, ప్రభుత్వమువారి నెదు
 రొగ్గు కష్టపడుకొనలను సాధించుట కీయన ఎంతయు తగిన
 వా కని.

విల్క్యూగారి లాభము నిమిత్తము ఈ కవవికి ఆయనను
 నియమించినటుల అన్యాయము ఎంతమాత్రము. యథార్థము
 గా దని.

తగువులును, పశ్చిమోత్తర సరిహద్దునందు కొట్లాటలును సి.లర్
 జానుగారి అతివాద ఆందోళనయు, మరికొన్ని చిన్నములును
 జూడ భారతదేశములో బ్రిటిషు వాయకత్వ మనసరమనియు,
 అప్పుడే సంస్కరణములనుభివృద్ధి కోరుటకు తగినయు ఈ లేద
 నియు తెలియగలదు. సిమ్లాపర్వ యేమాత్రమును విసదజనముగ
 లేదు. అందువలన శిశు జాత్యంత్రమోచనము గలదు. భారతీయభు
 త్యము కర్ మాలక్ష్మం హాయిలి కంటి సభ్యుల కహా
 మన భారతకానకభక్తియందు దుండు భారత రాజకీయజేత్రము
 సక్రమప్రభుత్వవిధాన మనశేమో బ్రిటిషు అభిప్రాయమును
 దెలిసికొనుట కుపయోగముగ నున్నది. (లండన్ ప్రెస్సు.)

ఆంధ్ర రాష్ట్రవిద్వరు ప్రచురణ శాఖ

ఆంధ్రరాష్ట్రమున ఉద్భవ ఉత్పత్తికి ప్రాంత్యుచా మొసం
 కటకు ప్రచురణశాఖయొకటి స్థాపించుట మిక్కిలి యవసరము
 గాన, గ్రామ, పట్టణ, తాలూకా జిల్లా కార్యము సంఘాధ్య
 యును, కార్యదర్శకు, ఉద్భవ భాంధారకార్యనిర్వాహకులును
 ఉద్భవ వ్యాప్తికి తోడ్పడు తల్లిటి ఆంధ్రసాహిత్య లందరును
 ఉద్భవ ఉత్పత్తివిషయమై, కృత్రిమముగ ఈ కిందివివరముల మాకు
 బంప ప్రార్థించుచున్నాము.

(1) వారిప్రాంతమున నూది విశేషముగా లభించుప్రజేత
 ములు అచ్చట ఏయేరకముల ప్రతి పండుగియు-అతదేశమున
 పాలన కంత క్రత్తి పండుగియు వంటకాపున, వణుగునకు,
 నూది లేక ప్రత్తివెల యెంత యందునదియు క్రత్తి పండుట
 కచ్చటగల ప్రత్యేక సాకర్యములు.

(2) వారిపట్టణమున లేక గ్రామమున లోను చున్న
 రాట్టములసంఖ్య వారమున కెంతములు లీయబడును దియు,
 అచ్చట లభించునూలు వాణ్యము ఎన్న కనబడునూలు లభించు
 నదియు కడుకునూలి యెంతయందునదియు అమట్టుబట్ట యి
 ముగా నూలుతయారు చేయుప్రదేశములు అయాప్రదేశము
 ఎంతనూలు లభించునదియు.

(3) వారిగ్రామమున లేక పట్టణమున ఉద్భవబట్టల శేయు
 వగ్గుల సంఖ్య అచ్చట వెలకు లేక వారమున కెంతబట్టల తయారు
 కగునదియు ఏరకములబట్టలు శేయబడునదియు; ఆయారకముల
 వెలు అమట్టుబట్ట విశేషముగా ఉద్భవబట్టలు లభించు ప్రాంత
 ములు అచ్చటఏయేరకములు, ఎంతకట్ట, ఏవెలకు లభించునదియు.

(4) వారి ప్రాంతమున అద్దకములు రంగులుజేయు ప్రజే
 తములు ఆయా రంగులు అద్దకములు, ప్రాచీనమునండి కర్మిలునని
 యా లేక నూతన స్థాపితులూ - ఆరంగుల పరిశ్రమల చక్ర
 (కుప్రయంగా) ఆ పరిశ్రమలు జేయుము లెనవా - అన్యములూ -
 అచ్చట లభించు, అద్దకపు లేక రంగుబట్టల రకములు - అద్ద
 టకు లేక రంగు వేయుటకు మూరకు లేక గజమునకు ఖరీదు -
 ఇచ్చట రంగు పరిశ్రమలు, కర్మిలుటకు, స్థానికసాకర్యము లేనైన
 గలవా.

(5) ఆ ప్రాంతమున జేయబట్ట దయారుజేయు స్థాన
 ములు - అచ్చట లభించు రకములు వాటి వెలు అచ్చట కట్టు
 బట్టల శేయు వగ్గుల సంఖ్య.

(6) వారి ప్రాంతమున నెలకొల్పబడిన ఉద్భవ భాంధార
 ముల సంఖ్య, అయ్యది కార్యమువారితే నిర్వహించబడుచున్న
 వా? లేక యితరులచేతనా? ఒక్కొక్క భాంధారమున కెంత
 సామ్యు పెట్టుబడి వెట్టినదియు, ఆయా భాంధారములలో ఎంత
 బట్ట స్థాకుజేసినదియు - ఆయా భాంధారములలో కొనబడి
 అమృతములు - వారమునకుగాని నెలకుగాని ఎంత బట్టకొనునది
 యు, ఎంతబట్ట అగ్గుక మగునదియు ఆయా భాంధారములలో
 ఏ ఏ రకముల, ఏ ఏ నైజులబట్టలు ఎంతెంత వెలకు లభించున
 దియు - ఆయా భాంధారములకు వలయునప్రయోగము, స్థానికము
 గ వుత్పత్తియగునదియు, తక్కుటి ప్రదేశములనుండి, దిగుమతి
 కాబడునదియు, ఏభాంధారముననైన, ఖర్చుగాక, నిజమయం
 దిన సరకు ఆయావరకుల వివరములు ఆయా ప్రాంతముల కెట్టి
 రకముల బట్టలు విశేషముగా ప్రజలు కొరునదియు - ఉద్భవ
 వుత్పత్తిచేయు మార్గములు.

వారివారిజిల్లాలో పనిచేయురాట్టముల సంఖ్యయు వగ్గుముల
 సంఖ్యయు ఆయాజిల్లాలో రాట్టములయొక్కగాని వగ్గుములయొ
 క్కగాని సంఖ్యవృద్ధిచేయు మార్గములను మాకు దెల్పుటకు జిల్లా
 కార్యదర్శకుల ముఖ్యముగా ప్రార్థించుచున్నాము. త్వ
 రగా యావివరముల మా కార్యాలయమునకు బంప ప్రార్థింతులు.

వేలూరి సత్యనారాయణ
 సహాయకార్యదర్శకు

ఆంధ్రరాష్ట్ర కార్యము వాణ్యాలయము, బెజవాడ.

మదనకామేశ్వర లేహ్యము

గుర్జులులపాలిటి సందేహ:- మేనాము, నిక్కాక, గుప్త
 నవ్వును, నిస్సత్తున, అతిమాత్రము, మొదలగు వాటిని వారింతి
 మంచి బలమును, యవ్వనమును, కాంతిని, వీర్యవృద్ధిని స.శాశ
 ప్తాప్తిని, కలిగించు వలప్రసాదము. 2 డబ్బీలు చాలును 30 రు
 డబ్బీలు 1-4-0. వి. పి. చార్జీ 0-1-0. (8857)
 కోకాభివృద్ధి లేహ్యము:- ఇది మలబద్ధమును పోషింప
 కాల విరచనమును చక్కగా కలిగించుటలో అమృతప్రాణమును.
 15 రు. డబ్బీలు 0-10-0. వి. పి. చార్జీ 0-7-0.
 పి. శి. పి. అందుకోలయొక్కవగ్గుమాంసం, కెరికేపి, వెల్లుండజిల్లా.

సర్జన్ - టీడ్

రంగులు
 వార్నిషులు
 యింటి కప్పులు.

రకము
 మితవ్యయము
 చాలాకాలము మనుట.

యివిప్రతిగాలను సర్జన్-టీడ్ రంగులతో కొనబడుచున్నది. ప్రతిదబ్బాపైనను
 లోకలనండునదివివరముగా తెలుపబడును. అందులోనన్న వస్తువుయొక్క శ్రేష్ఠత
 ను గుఱించి సంజేహించ నవసరములేదు.

ప్రతిగాలనుకు మీరుచెల్లించు ధర ప్రకారము మాపోటీదారులు మీకు
 యివ్వజాలరు. మీరు పుచ్చుకొను ప్రతిదబ్బాతోను తృప్తి కరముగ నుండుచు అను
 పూచీవత్ర మివ్వబడును.

BEST & Co., Ltd.,
Post Box No. 63,
MADRAS.

ధరల జాబితాకును
 రంగుల కార్డులకును
 ప్రాయము

(దక్షిణ హైదరాబాద్)

1-8-28

2. మన్నారోటికాటకంపై గ్రామస్థానికాదుల గ్రామ
జులూ ఘమాడయ 1700.కు సీకపాకలకావలసిన పెంకిరు
కూడు పిల్లగిడికి సిద్ధము కచ్చితకర్వాక 15 అంగుళములపిస్తీ
కన్నుగల తూము: రాతితో కట్టుబడి చేసేయవచ్చును. వనరు
పూనుగుండా సీకపాకల చాలక ప్రజలు అనేకయిబుందులు

కెన్యాపరిష్కారము

మదరాసుపౌరుల అసమ్మతి

ప్రతికారవిధానమును బలపరచుట
కెన్యాపరిష్కారమున కనుమతిని దెలుపుటగాన, మ
నహానగర కమిషనరీ ధ్వజస్థంభం యాజమాన్యము
సహాయము నిన్న సాయంత్రము 5 x 30 నిమిషముల
పురి పోలీసుల సమావేశమైరి.
ఈ సమావేశమునకు టి.ఆర్. రామచంద్రశాస్త్రిగారు
దుగ్గ నెన్నకొనబడెను. కెన్యాపరిష్కారమును బ్రటిష్
గవర్నమెంట్ రోగియైన కెన్యాపరిష్కారమునకు, ఇదివరకు గావించ
గదానబడు పద్ధతులు భర్తవరుకబడెననిచు, బ్రిటి
హిస్టరీ ఫ్యాక్ట్ ఈ కెన్యాపరిష్కారము తీవ్రముగ సహాయము
జేయవలయు, ఈ పరిష్కారము యెడల మద్రాసుపౌ
రుల తీవ్రముగ వ్యతిరేకముగా కలియుచున్నారని
తీర్మానము చేయబడుచుండెను భారత
తీర్మానమును పూర్తి కన్యకాపాలన సంస్థలు
రాష్ట్రము, కేంద్రప్రభుత్వములవారు ఈ కేంద్ర ప్రతికార
స్థలములను పవలెనని కేంద్రతీర్మానము గోరుచుండెను.
(1) సామ్రాజ్యపద్ధత్యమును పూర్తిగా బహిష్కరించుట
(2) రాజ్యాధిపత్యమునకు భారతీయపరిపాలన పా
ల్పనకండ. నిరాకరించుట. (3) అధికారముతో వ్యాపారమును
బహిష్కరించుట. (4) అధికారములవారి బ్యాంకులు భీమాకం
పెనీలు వర్తక సంఘములను బహిష్కరించుట. (5) అధికారముల
పౌరులను దేశమున నుద్వేషించుట నియమింపబడుట, ఈ
కేంద్రతీర్మానములను సభవారిచే నేకగ్రీవముగ నామోదించ
బడెను.

అధ్యక్షుడు

అధ్యక్షుడు ప్రభుత్వమున నున్నది, ప్రకటించబడి
విధమున కేంద్రమునకు రద్దయ్యిరి వసించుటకు రావీలులే. పో
యినందులకు విచారమును చేసిరి. సమావేశమైనప్పుడు, ఈ
మధ్య సంస్థలను భారతదేశమున దిద్ది కలుపువారు దును
స్థించియున్న విశ్వమును వివరించెను. కేంద్రసామర్థ్యములను జేసి
తియ్యెదగాని ప్రపంచమున భారతీయులొకరికి వీరీసావు
నారు. భారతీయులు చాల యితర దేశములకు వలసవెల్లిరి.
తూర్పుఆఫ్రికాకుగూడ బిరి. వారు వెల్లినవోట నెల్ల
యెన్నరేగాని, అచ్చటివారి కొకింపుకయు చెబుచున్న
సామర్థ్యములను, ప్రతిభయు అధ్యక్షులముగ తూర్పు ఆ
ఫ్రికాకు కలపినప్పుడు భారతీయులచేటికి బని చేయు
సహజమునందెరి. తరువాత సెం త్ర యొ కాలము
కు బ్రిటిష్ వారాధికారములొక్క లాభము
ను గనుగొని అచ్చట ప్రవేశించి భారతీయులు దేశమును వాగ
రికముగ నొప్పి మంధ్రప్రభుత్వమునకు వీలగుటకై పండుకు
దెచ్చిన తరువాత బ్రిటిష్ వారు అంటును భారతీయుల
కు దక్కకుండ లాగుకొనిరి. బ్రిటిష్ మంత్రులైన పరిష్కారము
చాల అస్వాస్త్యమై డి. పరభూలనుండి భారతీయులు వెడల
గొట్టుబడిరి. భారతీయులు కలసరాకుండ కేన్యాను నొనర్చు
ండిరి. సరిహద్దు మాక్కుల నిరాకరించిరి. ఇంపీరియల్ సమా
వేశమున తీర్మానము కిట్టి మొదలిరి

రామదాసు పంతులుగారు

మొదటి తీర్మానమును వేరువరుపు రామదాసుగారు ప్ర
కటించిరి. కేంద్రమున కెన్యాపరిష్కారము కాన్యాటుప్ర
పు నూతన సంస్కరణలను ప్రవేశపెట్టును భారత కానకభను
రంభించుచు ఈ సంస్కరణలను భారతీయులకు సరిహద్దు
కొరకబడెననియు భారతదేశమునకు గొప్ప యుచ్చస్థితి
కన్నదనియు ప్రకటించెను. సరిగ అ కా స న స భ
యు సమయముననే కెన్యా పరిష్కారము సంభవించి
యు ప్రతికారభావముతో వెల్లిపోవుట విధి వైచిత్ర్యము.
కెన్యాపరిష్కారము చర్చించు సంవత్సరమున 1911. డి.ఎన్.
గారు, దేశమునందు విశ్వకలదని దూరట విచిత్రముగను
కెన్యాపరిష్కారము కేంద్రమున నన్ని రాజకీయ అంశములను
మీయించి విశ్వకలరాహిత్యత వీరి కెట్లు గాన్పిం
గి చిత్రికముగనున్నది. వెంట అసరము శ్రీనివాసకాశ్రీగారి
కొరక ప్రముఖుగూడ పరిష్కారము సంగీకరింపక
తి. రివిధానమును గోరట ఈ విషయమును బలపరుచుచున్నది.
కతాబులనుండియు భారతీయులు కెన్యాకు వలసపోయి

“ఇప్పుడే నీ మ క మ ల ము లు
కొత్త గా ది గు మ తి యై నవి.”

సురజ్ మల్ లల్లుభాయి అందుకో

113 ఆదియప్పనాయకపీఠి, మద్రాసు.

దేశమును వానయోగ్యముగ నొనర్చియుండగా రైలుమార్గమును
నిర్మించినది భారతీయ కార్మికులు ఇంతయు నొనర్చిన తరువాత
తెల్లవారచ్చటకు జేరి, ఇంతవరకు దేశమును కైకొనెదమనాభావతీయులు
నే వెడలగొట్టుటగాను పన్నుగడల నొనర్చుచున్నాడు. పేర
భూములందు భారతీయులను బహిష్కరించుటయేగాక ఇతర
పట్టణములందుగూడ భారతీయులను, వారి కర్త కలయెడలను
ప్రత్యేక ప్రదేశములం దుండునట్లు వారివ్యాపారములకు
భంగ మొనర్చుటకు శ్రేయస్కర్త ప్రయత్నించుచున్నాడు. పట్ట
ణములందు భారతీయులను వేరే చేయుటగాను, పారిశుధ్య
నిబంధనలను కఠినముజేయుట వారికింపు. భారతీయులు వలస
వచ్చుటను సంతృప్తిగా నిరోధించుటయే మం తిరగ్దాభిప్రాయ
ము. తరువాత కెన్యాభారతీయులకు నియోజకాధికారమును,
క్రమముగ వికరించెను.

అల్లాడి కృష్ణస్వామిఅయ్యగారు

పరిపాదనను బలపరిచిరి. బ్రిటిష్ వారి విధానములందు,
సామర్థ్యపరత్వమే అగ్రగణ్యమై దనియు, భారతీయు లీవిషయ
మును గమనింపవలెననియు నడిచిరి. గత కొలదివత్సరముల నుం
డియు బ్రిటిష్ సామ్రాజ్యాభిమానులు తీవ్రముగ గలవారు కొం
దరు జీతమును బ్రెములు లేనివారు కొందరు భారతదేశము బ్రిటి
ష్ రాష్ట్రములమీయందు గొప్పసభ్యురాలనియు, జాతీయత
యందు మొదటిరంగతి సభ్యురాలనియు మొదలగు నెన్నియో
పదజాలముల నడుపుచు పోడుచుండ వింటిమి రై|| అ||
కాశ్రీగారి రివ్యుడై ను నిజముగ హించుట సంతోషదాయకము.

పరిష్కార ప్రక్రియలందును ప్రతిభావనా చాల చాక
చక్రమును జూపి భారతీయులను ప్రత్యేకించ విధానమునకు
దా మంగీరించుట లేదని యొక భాగము చెలిపిరి. పరభూముల
భారతీయులకు నిషేధించితిమని మరొక భాగము నడిచిరి. ఈ
రెండింటిని ఎట్లు సమన్వయమో చెలియుటలేదు సామ్రాజ్యమునందలి
యొక ప్రాంతమువారు మరొక ప్రాంతమునకు వలస వెళ్లుటను
నిరోధించుచు స్వాతంత్ర్యము దా మంగీరింపమని ఒక భాగమున
నడిచిరి కెన్యాలోనికి భారతీయులు వలస పోవుటను నిరోధిం
వలెనని మరొక భాగమున విధించిరి.

ఆశ్చర్యముల మంచితకు నన్ని ప్రదేశములందును దాము ప్ర
స్తీలము బయటపడుచు. ప్రస్తుత స్థితి కాపాడిరక్షించుట ప్ర
స్తీయొక్క ధర్మము. కాని బ్రిటిష్ వారు ప్రస్తీషిష్ట వసించిన
ప్రదేశములందెల్ల ప్రస్తుత స్థితిగను దేశములవికాసము దెప్ప
మరి యేమియు గాన్పింపదు. సి. ఎఫ్. ఆంధ్రును గాని ప్రక
టించిన లెక్కలను జూచినయెడల ఇంతవరకు దేశములలో
నూటికి 21 వాని జనసంఖ్య తగ్గిపోయెనని స్పష్టపడగలదు
పరిష్కార మ్ను విధమును భారతీయులకు ప్రతికూలముగ ను
న్నది. అందుచే తమ అనుమతిని యేదో ఒక విధముగను ప్రక
టించవలెను.

అబ్దుల్, హమీదుఖాన్ గారు

తరువాత అబ్దుల్ హమీదుఖాన్ గారు తీర్మానమును బల
పరుచుచు, ఈ పరిష్కారము భారతీయుల కాశ్చక్రము గలిగింప
లేదనియు, ప్రాచీనతీచివాసులకు జరుగుచున్న మహానలము
నం దిదియొక అంశమేననియు, ఇందు కొంతభాగము లాసేకు
సంధిలన కొంత విజయము గలిగె ననియు నడిచెను. ఈ
విషయము భావిమహా విజయమునకు చిన్నముగ నుండునని ఆశం
చెను. భారతీయులు తమ మాతృముల స్థిరపరచుకొనుట కను
వైన సాధనము దౌర్జన్యరాహిత్య అసహాయోద్యమేననియు, ప్రతి
విషయమునందును సాధ్యమైనంతవరకు గాంధీమహాత్ముని కార్య
క్రమము నాచరణయందు వెట్టకలేననియు, అట్లున్న
యెడల త్వరలో స్వరాజ్యము పొందగలననియు, స్వరాజ్య
ము కచ్చితతరువాత నితరసమస్య లతినుభవముగా పరిష్కరింప
బడుననియు నుకెనెను. ఈ కార్యమున కేకగ్రీవముగ పనిజేయుట
నని గోచెను.

తీర్మానము వోటునకు వెట్టబడగా నేకగ్రీవముగ నామో
దించబడెను.

రెండవ తీర్మానము

రెండవ తీర్మానమును సత్యమూర్తిగా రుకపాదించిరి.
గోవిందరాజ మొదలగువారు బలపరిచిరి. మొదటివారుపన్య
సించుచు, ఈ కందర్భమున నవలంబించవలసిన చర్యను గురించి
భేదాభిప్రాయము లుండవల కనియు బ్రిటిష్ వారు భారతీ
యులకు ఈ మార్గమున సమరాశ్చర్యము నొనరించినందు భారత
దేశగౌరవ మిప్పుడు ఆదాయం దున్నదనియు నడిచెను. భారతీ
యులు సామ్రాజ్యమునందు అగ్రసరము లేదని బ్రిటిష్ మంత్రుల
మునా రిపరిష్కారమువలన దెలుపుచున్నాడు. అందుచే రాజ్యా
కాంగ్రెసు నందు భారతీయులు తమస్థిరాంతమును మాన్పుకొని
సామ్రాజ్యము వెలుపల సంపూర్ణస్వాతంత్ర్యము తమఅధ్యక్షముగ
ప్రకటింపవలెననియు ఇది బెదరింపుగాకననియు నడిచెను. ప్రస్తుతము
తీర్మానమునందు వివరింపబడిన ప్రతికారవిధానము నవలంబించి,
మందు మందు వీ వెట్టుకలేక వచ్చునని సత్యమూర్తిగారు
చెలిపిరి

తీర్మానము వోటునకు వెట్టబడి ఏకగ్రీవముగ సంగీకరింప
బడెను.

అధ్యక్షుడు మంజనములతో కథ నుగిసెను.

శారద
నచిత్ర మాసపత్రిక

6 వ సం॥ తయారగుచున్నది.

ఒక నాటకము - ఒకనవల

ఈ కాలమున సంచికలో విశ్వసాధన సత్యసారాజులు
గారు వాసిన “ధన్వంతరీలాసము” అను నాటకము (సంపూర్ణముగ)
ను నోరి సరిసరిచాశ్రీగారు వ్రాసిన యొక చిన్ననవలయున్న
ప్రకటింపబడును.

పత్రికలో

180 పుటలు, రెండు త్రివర్ణ చిత్రకళములు, 50 మొదలు
60 కలకు సాధారణ చిత్రకళములు నుండును.

సం॥ చందా రు 7-8-0 అర్ధ॥ సం॥ చందా రు 4-0-0
చందాదారు లభిస్తున్నదియొకొదియు “శారద” కార్యక్రమ
భంగి విచిత్రకళలు ప్రకటింపబడును. భాసాభిమానులారా! త్వర
పడి చందాదారులగుండు.

మానేజరు, “శారద”, మచిలీకల్లుము.

నోటీసు

బి. యస్. ఆర్ లయినపయినిపున్న పొందూ
రు రెయిల్వేస్టేషన్-15 మైళ్లదూరములో శ్రీమేరు
మహమ్మదపురం యస్టేటుకు చెందిన బొంతల కో
డూరుగ్రామములోని సరుగుడుతోట అమ్మివేయ
బడును. పడరుతోటలో సరుగుడుచెట్లు సుమారు
ఒకలక్ష యున్నవి. చెట్లు 10 సం॥ మొ 20 సం॥
వర్ష వయస్సుగలిగి 2 అడుగులు మొ 4 అడుగులు
వరకు కై వారము కలిగియున్నది. సరుగుడు తోటను
కొనదలచుకొనినవారు వారి పొడర్లలో చెట్లు 1-కి
యేడర చొ॥ పుచ్చుకొనియెదరో వ్రాయవలెను.
పొడర్లు 15-8-23 లేదీలోగా యీ దిగువ సంత
కముచేసినవారికి చేరేటట్లుగా పంపవలయును తోట
కొనదలచుకొన్నవారు పడరుతోటను చూచుకొన
వచ్చును.

శ్రీ. వ. వి. భానోజిరావు

గార్డియను.

శ్రీమేళమమ్మదుర్గంయస్టేటు. (ప్రాప్త) టిక్కెట్
విశాఖపట్నం.

శ్రీమే గవనామ్మదు పురంయన్తేటు. (పావై) బిళ్ళ.
వికాభపట్టం.

నాభా సంస్థానము మహారాజును తొలగించుట

పండిత మాలవ్యాగారి అభిప్రాయము

కలహమునకు మూలకారణము

ప్రబంధక శిరోమణి సంఘమువారి ప్రకటనము

యువరాజు మేనమామను సంరక్షకునిగా

నిర్ణయించిరి

నాభా మహారాజుగారి సోదరుడైన యువరాజు (శిర్డార్ హాయి)కు సంరక్షకునిగా నియమించిరి. యువరాజును తొలగించుటననే యుద్ధము జరిగెను. సంరక్షకుడుగా నియమింపబడిన యువరాజు మేనమామ నాభా సంస్థానము ప్రజల విశ్వాసమునకు పాత్రుడగును నుద్దేశమునగాన నాభా సంస్థానమునకు వశపరచుకొనుటకే దొరతనమువారి పన్నాగము పుట్టెను. అతనివ్యక్తి మిడుతలను ప్రజలను తొలగించుచును. యువరాజును ప్రజాజీవితమునకును దొరతనమువారు నాభా సంస్థానమును బ్రజ్ఞుగా భావించి దైవసాక్షిగా పరిపాలించెను. (ఆ. ప్రె)

సర్దారు కరంసింగుగారి ప్రకటనము

రాజ్యాధికారమును స్వల్పించిన రిపువంశమునకు మహారాజుపరిపాలనమున 12 ఏడ్లనుండి సంస్థానమునందలి ప్రజలు ఉదరానితాపము పడుచున్నారు. అయినను ఆధికారము తొలగింపబడుటను గొప్పవరముగా నున్నది. అతనివశించిన మరల సేవరములకు ప్రజలంగీకరింపక. అందులకు ప్రజత్వియవారు సంస్థానము ప్రజలకు శత్రువు లగుదురు గాని మిత్రులు కాదు. అటులే సైన్య ప్రయత్నించినచో దానిని నిరోధించుటకు సంస్థానము ప్రజలు కత్తిరించుటలేకుండా పనిచేసెను. కాన సంస్థానమునందలి ప్రజలములలోను గ్రామములలోను ప్రజాభిప్రాయము కలుగుచున్నచో కనుగొనుటకు శిరోమణి గురుద్వారా సంఘము వారిచే ఆపదసంఘము సేవరకు గోరెదను. అని సంస్థానము అధికారమును సంఘమువారికి సర్దుకొనిండుగాను ప్రకటించిరి.

నాభాకు ఆశ్వికదళమును పంపిరి

శక్తి మహారాజుగారిని తొలగించినందువలన కుమారుడైన ఆకాలీ లేదనాయుడు కొందరు తీవ్రవర్తనలను కలపెట్టుటకు దొరతనములకు నాభాకు ఆశ్వికదళములను పంపిరి. ఆ సేనలు నాభాకు నచ్చి చేరెనని ప్రకటించెను. (వాసిరది. ఆ. ప్రె)

శిరోమణి గురుద్వారా సంఘమువారి ప్రతిఘటనము

నాభా మహారాజుగారికి మరల రాజ్యాధికారము నొసంగు నియమమున దీక్షతో పనిచేయుటకు నిర్ణయించుటవారును శిరోమణి గురుద్వారా సంఘమువారును కలిసి పనిచేయుచున్నారు. అప్పుడును అనుదినమున గిరుఖిలో ప్రకటించబడుచున్న "ఆకాలీ పెరువరజీ" పత్రికలో యావనయమున ప్రతి దినమున చాల పుటముల గ్రంథము ప్రకటించబడుచున్నది. ప్రబంధక సంఘమువారి నియమమున దీక్షయను ప్రకటనము గావించిరి. నాభా సంస్థానము ఉద్యోగులలో 15 గురిని ఉద్యోగులనుండి తొలగించిరి. మహారాజుగారిని నిరసించుటకు ప్రయత్నించుట జరుగుచున్నది. శ్రీశ్రీభక్త్యయందుకు ప్రాతానామ సంకుచ్చుచున్నది. మహారాజుగారిచే తొలగింపబడిన వారందరను యాక్షులలో చేర్చుచున్నారు. బలవంతపెట్టియో ఆశాపెట్టియో తుపాకులను సంతకములు చేయించుటకు గూడ ప్రయత్నించుట జరుగుచున్నట్లు వదంతిగా తెలిసినది. శ్రీశ్రీభక్తులకు నాభాగారు వారిలగమును జూలై 18 వ తేదీన నాభాలో సభచేసిరి. మహారాజుగారిని నిరసించుచు శ్రీశ్రీ పరిపాలన నామోదించుచు నాభాలో శిర్డార్ హాయి లామోదించుటను ఆంధ్రవలన నాభాపౌరుల కాగ్రహ మధికమైనది. ఈ ఉద్యోగులు పౌరులను దెబ్బించుచున్న ను పౌరులకును నిర్యయముగా లేకు అభిప్రాయములను తెలుపుచునే యున్నారు. మహారాజుగారిని పరిపాలించుట ఆశ్రమమని తెలియపరచుటకు జూలై 20, 22 తేదీలలో నాభాలో గొప్పగొప్ప బహిరంగసభలు జరిగెను. హిందువులు, మహమ్మదీయులు, సిక్కులు మున్నగు వారు కలసికలిసి అసభలకు వెళ్లిరి. మహారాజుగారు నిరసించు రాజ్యమువదలిరను ప్రకటన మనశ్శయని అసభలో

నిర్వహించుగా మనస్ఫూర్తియిది. 21 వ తేదీన సభజరుగుచుండగా ముమ్మారు మరణిరంగుల నచటికి తెచ్చిరి. గాని సభలోనున్న వారంతయు తమ భీతిచేతక కత్తి ఆకట అనుభవముల గావించిరి. సిక్కులు మాత్ర మే గాక తక్కిన మతముల వారు గూడ వారికి తోడ్పడుచున్నారు. 22 వ తేదీన సభలో సభ్యులసంఖ్య విక్రీలి పొచ్చుగానుండెను. మహారాజుగారు మరల రాజుడనని ఎవరైనతలంచునెడల నిర్యయముగా నిరసించు సభ్యులసంఖ్యను సభలో ప్రకటించినను ఎవరైన ముందుకురాలేదు. "1 మహారాజుగారిని (బిటిపువార తనమువారు రాజ్యమునుండి తొలగించుట ఆశ్రమము. 2 మహారాజుగారు మరల సభికారము లభించుట చేయుటకు ప్రబంధక సంఘమువారు దీక్షలుంచుట. ఆ సమయమున ఎట్టి ప్రయత్నములు కలిగినను వెనుదిరిగి పనిచేసెదమని యీ సభవారు శిరోమణి సంఘమువారికి విన్నవించుచున్నారు. 3 జిండు పాటియాల మహారాజుగూడ పుటకుంకిరే గాని సిక్కు సంఘము యొక్క గౌరవమును నిలుపుటలో వారుగూడ శిరోమణి సంఘము వారికి తోడ్పడవలెను. 4 మహారాజుగారి అనుచరుల కొందరు (దోహులై వారికి పని కలించిరిగాన వారి నిరసనకు నిరసించుచున్నారు. మహారాజుగారిపట్ల విశ్వాసము కలిగియున్న అనుచరుల సభిసందించుచున్నారు" అను తీర్మానము లాసభలో నామోదించబడినది.

శిరోమణి సంఘమువారి ప్రాతానామ లేకుండా ప్రజలు ఆందోళనమును ప్రారంభించుటవలన సంస్థానము ఇనస్పెక్టరున రిట ప్రజలకు నూచించెను. బలవంతపు రాజ్యవ్యతిరేక శిరోమణి మహారాజుగారు (బిటిపు దొరతనమునకును ప్రబంధక సంఘమునకును వ్రాయలేదా యని పాత లాయర్వోగి నడిగిరి. మహారాజుగా రాలేఖలను వ్రాసినమాట నిజమేగాని పరిచారము దొరతనమున (బిటిపు దొరతనమువారి కాలేఖను పంపుటకు వీలులేక పోయినదని సర్దారు గురుదయలు సింగుగా రాసభలో నడిపిరి. శ్రీశ్రీపరిపాలనము వచ్చింది మొదలు బుధవారమువారు సేవసంగుట మానివేసి అదివారము నాడు సేవనియ్యవారంబింది.

ఈ సమయమున బిటిపు దొరతనమువారు సిక్కులకు వాగ్దానమొనరింప వారంబింది. జూలై 25 16 తేదీనుండి ఆకాలీ పెరువరజీ పత్రికకు పోస్టు ఉత్తరముల నిమ్మలకు మానివేసిరి. 14, 17 తేదీలను వరతేదీనత్రికా వారాలయము ఉద్యోగుల స్వంత ఉత్తరములను గూడ నియ్యలేదు. 18 వ తేదీన ఉద్యోగుల స్వంత ఉత్తరముల నిమ్మిగారి పత్రికకు వచ్చిన ఉత్తరముల నియ్యలే లేదు. ఇండియా దొరతనమువారులకు ఉత్తరపు చేసెనని టపా ఉద్యోగులు తెలిసిరి. ఆ ఉత్తరపు కలకున పత్రికా వారాలయమునకు పంపలేదు. ఈ పత్రిక నాభా సంస్థానమును గూర్చి తీవ్రముగా ఆదోళన మొనరించుటయే యందులకు కారణము గావచ్చును. గురుకా వాగు సత్యాచారము జరిగినపుడు 1922 లో యిటువలెనే శిరోమణి సంఘమువారికి వచ్చిన ఉత్తరములనుగూడ వారికియ్యలేదు" అని శిరోమణి గురుద్వారా సంఘమువారు జూలై 25 30 వ తేదీన ప్రకటించిరి. (స్వరాజ్య)

పండిత మదనమోహన మాలవ్యాగారు

ఇట్టిపక్షపాతికీర్తిని ప్రారంభము. ఇతములనుగూడ సీత దీక్షతో అనుసరింప దలచినచో యిట్టి పక్షము గూడ జరుగవచ్చును. దొరతనమువారు చేసిన పని ఆశ్రమము. చాలా శ్రద్ధగా మరల నియమించినను బాగుగా జరిగింపవలెనని న్యాయ పక్షపాతులందరును తెలుపక మానకు. నిర్బంధములను దెబ్బరంపులను మూలమే మహారాజు రాజ్యమున వలెయగాని మహమ్మదీయుల కదలలేదని యంతరితు వచ్చిన వార్తలను సన్నిధుకుచున్నది. జన్మనియద్దసమయమున మహారాజుచేసి గొప్ప సహాయమును యిండియా దొరతనము

వారు స్ఫురించి పృథక్ పృథక్ మహావనల సేనల సామ్రాజ్యము. ఆ సహాయమునకును యితర ఘనకార్యములకును ప్రత్యుత్పత్తి యిదియేనా? తరతరములనుండి అనుభవించుచున్న రాజ్యమునుండి వెదలనొట్టుటయేగాక ఇక శేషము ఆ న్యాయము. దొరతనమువారి టిటుల చేసియుండనూడదు. ప్రజాభిప్రాయము దొరతనమువారు తెచ్చుచేయరు. ప్రజాభిప్రాయమునాచే లేక మోసభయములేదు. ఈ విషయమును సంస్థానాధికారుల సంఘమువారి నిరసనకు సర్దుబాటుగాన దొరతనము వారు కల్పించుకొనుట సరిగాదు. భరత భండమున దొరతనము నాభివలని బిటిపు దొరతనమువారిట్లు అనుమానపరిచి యందులకు శేష చాల వ్యసనపడుచున్నాను అని పండిత మాలవ్యాగారు నడిపిరి.

నాభా మహారాజుగారు ప్రత్యక్షమిదనుండి లేకుటయే లేదు. భోజనముగూడ మానివేసిరి. మంచినీళ్లనుగూడ త్రాగుచున్నాడు.

మరిఫిరంగులు

40 మంది మూర్ఖానిపాయాలను నాభాకు పంపిరి. వారు ప్రతిదినమున మరణిరంగులను తీసికొని రాజువీధుల వెంట తిరుగుచుందురు.

అవదకు మూలకారణము

నాభా సంస్థానమున నివసించుచున్న ఒక శ్రీశ్రీయేని దొంగతనమునకు కేసుచేసిరి. ఆ శ్రీశ్రీ పాటియాల సంస్థానమునకు పారిపోయెను గాన ఆ శ్రీశ్రీని సభి బిచ్చునిపవలెనని నాభా సంస్థానము వారు పాటియాల సంస్థానమువారిని కోరిరి గాని ఆమె తుమాతని కోరినది గాన ఆమెను నాభా వుద్యోగులకు కళపరగగూడ కని పొలిటికలు ఏజెంటు ఆజ్ఞాపించుటచే పాటియాల ఉద్యోగులమెను కట్టి బిచ్చునించలేదు. అందువలన నాభా సంస్థానము వారి కాగ్రహము కలిగినది. మరికొంత కాలమునకు పాటియాల సంస్థానము పోలీసు సబుయినస్పెక్టరుకుడును ఒక హెడుక్ నిగ్జేటును నాభా సంస్థానమున దొంగతనముచేసిరి నారిమై కేసు చేసి నాభా ఉద్యోగులవారిద్దరిని కేసుచేసిరి. అయినద్యోగుల నిర్దరిని పంపివేయవలెనని పాటియాలవారు నాభావారిని కోరిరి గాని నాభావారు పంపలేదు. అందుచే నవి శిరోమణి చాల ప్రబలి నవి. రిండు సంస్థానముల గెజెటులలో గూడ మాననియ్యవలెను ప్రకటించినది. తరువాత పాటియాలవారు యిండియా దొరతనమువారికి వ్రాసిరి. పాటియాల యిందుగాక మరీ యితర న్యాయస్థానమునందైన పాటియాల సబుయినస్పెక్టరును హెడుక్ నిగ్జేటును నిర్యాజనము నయ్యనని నాభామహారాజు ఆంగీకరించెను గాని అటుల వారిని బిటిపు దొరతనము వారికి కళపరచిన తమకు పాటియాలవారు నాభా ఉద్యోగులకు తలచి అందుకంగీకరింపలే రిగాన వారినిర్దరిని బిటిపు దొరతనము వారికి కళపరచలేనని మహారాజు ఆజ్ఞాపించగా ఆయనద్యోగులు మహారాజుకు ప్రతిఘటనగా సాక్ష్య మిచ్చిరి. (అభ్యుదయ)

శారదాని కేతనము — గుంటూరు

కార్యనిర్వాహక సంఘసభ 28-7-28 తేదీన జరుగవలెనని ప్రకటించిరి. అంగీకరింపబడినది.

ఆంధ్రప్రదేశ్ సమగ్ర విశ్వకర్మరచనలకు తమిళనాడు ఇరువది యొక్క కవర్తముల వయస్సు మించని బాలికలను, అయిదు సంలకు తమిళనాడుకు ఉండే వరుసాదేశ కేర్పాటులకు తీర్మానించడ మయినది.

ఆంధ్రప్రదేశ్ సమగ్ర విశ్వకర్మరచనలకు గాని సమగ్ర బాలికలను గృహములో అయిదు సంలకు తమిళనాడుకు ఉంచునట్లు ప్రాతములకుగా ఆంగీకరింపబడియున్నది. సదరుకాలిక 1 కి 12 సంల మించనివారికి సెల 1 కి 10. 10-00 చొప్పున, అంతకుమించినవారికి సెల 1 కి 12. 0-0 చొప్పున ఉత్తరప్రదేశ్ తీసికొనవలెను. ఏ కారణముచేతనైనా వైఫల్యమునకు గురియైనచో పరిష్కారముచేయవలెను. అదనమున మొత్తములను భరించలేనివారినియనుమతములతో ఆమె త్రములను తగ్గించిగాని, ఉచితముగాగాని కార్యదర్శకులకు, కమిటీవారి అనుమతికి లోబడి చేపట్టవలెను అని కారమియ్యడమైనది. కావాలి కేతనం తాలూకా జమాఖర్చుల లెక్కలు 27-8-23 తేదీనకు గలవి చదివి ఆంగీకరించడమైనది.

కార్యదర్శకులకు తాత్కాలిక పుచ్చుకొరై నిబిరూపా యలకు మించని మొత్తము నిల్వయునుగొనుటకు ఆంగీకరించడమైనది.

ఉన్నన లక్ష్మీబాయిమ్మ,
చిమకుర్తి పత్రికవరమ్మ,
కార్యదర్శకులు.

ఆంధ్ర పత్రిక

1928. వ సం. ఆగస్టునెల 1 వ తేది

బుధవారము

కెనియా నిర్ణయము :

ఇండియా మంత్రిగారి సమర్థనము

కెనియా నిర్ణయము ఆశాభంగికిరెవ గ నన్న దని యెఱుఁగ, రాజకీయనిధిగ ర సూచించుచుండిరి. ఇంతిమూ త్రిము ఆశాభంగము జెసిందెఱు, మా యింగు బిస్తు కత్రి రాజకీయనిధిగ ర సూచించుచుండిరి. బ్రిటిషు సామ్రాజ్య తేమమునకు రాజకీయనిధిగ ర తోడ్పడుటలేదనియు, వీరి చర్య వలన హిందూ దేశము నందు బ్రిటిషు పరిపాలనము గాఢమగుట లేదనియును, ఈ కత్రి యధి తేమించుచున్నది. ఇండియా మంత్రి యగు పీలు ప్రభువుగారు మామ్రము ఇట్టి నిందితు వాత్రిలు గ జాలరు. కెనియా నిర్ణయము, వీరి కెట్టి ఆశాభంగము గలిగింపలేదు. ప్రభువుల సభలో ముచ్చటించుచు కెనియా నిర్ణయము ను హైందవ కత్రికల సూచించి నందులకు పీలు ప్రభువుగారు మిగుల విచారించిరి. ఇటుల దలచుట ఆన్యాయమున, వారు కలికిరి. యూనియనులకును భారతీయులకును ప్రత్యేకి సాంఘిక ప్రాతినిధ్యము నెసగుట, ఆక్రమమున పీలు ప్రభువుగారికి దొచ్చలేదు. ఆక్రమనల ప్రాతినిధ్య సమస్య దీనివలన పరిష్కారముగలదు. ఆక్రమవాసుల తేమము గూర్చి పీలు ప్రభువుగారు ఆత్మరము జూపుచున్నారు. భారతీయులు ప్రత్యేకి గూడములలో నివసించు సక్కిరలేదని నిర్ణయమునకు భారతీయులు కృతజ్ఞత జూపవలెనని, పీలు ప్రభువుగారు గొరుచున్నను, అటుల జరుగుట తలస్థింపదు. వలనన, వీరభూములలోనికి భారతీయు లడుగుబెట్టుకుండ జేయుటవలన, వైనిర్ణయము నిరుపయోగముగచు న్నుది. భారతీయుల కొకచేతితో నెచ్చినది, పెరోకెతితో దీసివేయబడినది. వీరభూములలో బ్రిటిషు సామ్రాజ్యమునకు జెందిని తెల్లవారెల్లరు గూడ నివసించుచున్న గాని, సామ్రాజ్యవాసులగు భారతీయులు కాలిడగూడదు! సామ్రాజ్యబంధమున, సామ్రాజ్యభిమానమును ఇవియే గాబోలు! కెనియా నిర్ణయము భారతీయుల కన్యాయము గలిగించె నను మాట అసత్యమనియు, బ్రిటిషు ప్రభుత్వమువా రీ సమస్యకల్ల అక్రమముగ ప్రవర్తించలేదని హైందవ శాసనసభలు గుర్తించవలయుననియు, ఇండియా మంత్రిగారు గోరిరి.

హిందూ దేశాధికారులలో కెల్ల ఇండియా మంత్రియే పెద్ద యగుటచే, అతని యభిప్రాయమే తుదికు కొనసాగును. కెనియా నిర్ణయమును ఇండియా మంత్రి యామోదించి నపుడు, ఇతరు లటు దలచిన నేమి ప్రయోజనము? ఇండియా మంత్రి హుకుముల ననుసరించి, రాజకీయనిధిగారు సెషనులకు తప్పుదు. రాజకీయనిధిగారు యింకను శుష్కసాను భూతిని జూపిరి గాని, ప్రతీకారమున కింగీకరింప రయిరి. కెనియా నిర్ణయము “నిర్ణీత మగువిషయము” లలో నొకటి యయ్యెను. ఇండియా ప్రభుత్వము వారు దానిని తీరస్కరింప రని, ప్రభుత్వ సభ్యులు బలికియే యుండిరి. దాదాపుగ ఆంగ్ల దేశీకలకలగ్నయు, కెనియా నిర్ణయము నామోదించినవి.

హిందూ దేశమునకు “మిత్రు లని” పిలువబడువారు గూడ, తమ యంగీకారమును దెలిపిరి. హిందూ దేశమునకు విషయమై సానుభూతి నితవరకు గను పరచుచుండిన ఫర్ థావన్ బెన్నెట్టుగారు నెయి తము, కెనియా నిర్ణయమును నిరసించుట పాడి గాడిని హైందవ ప్రతికలకు హిత మొసగుచున్నారు. ఏ దిక్కునందు భారతీయులకు సహాయము లభించు నని దలచుట కవకాశము లేదు. అసమృత్తి సభల నెన్నిటిని గవించినను ప్రయోజనముండదు. నిర్ణీతము గోకలే హాల్లో జరిగిన సభలో, ప్రతీకారము నవలంబించవలయునని రాష్ట్రీయ ప్రభుత్వములను కేంద్ర ప్రభుత్వమును కొరుకు తీర్మానింపబడెను. ఇట్టి తీర్మానముల నింకను గవించుటవలన నేమి లాభము గలదో తెలియదు. కేంద్ర ప్రభుత్వమువారు ప్రతీకారము నలుపుట కింగీకరింప రని తెలిసిన విషయమే. రాజకీయనిధి గారి ప్రసంగము, ఇందును గూర్చిన సందియముల నెల్ల బోద్దోలక మానదు. ఇండియా మంత్రియిందుల కిసలే యంగీకరింప దని జెప్ప సక్కిరలేదు. కెనియా నిర్ణయము గూర్చి సామ్రాజ్య శాసనసభలో చర్చ జరుగ నిచ్చుటకు, ప్రభుత్వమువారు కింగీకరింప రయిరి. బొంబాయి శాసనసభలో నీ విషయమును గూర్చి చర్చింప నెంచగ, రాష్ట్రీయ ప్రభుత్వమున కీ సమస్య సంబంధించినది గాదు గావున, చర్చ జరుగ వీల లేదని, గవర్నరుగారు నిర్ణయించిరి.

బొంబాయి ప్రభుత్వమున కీ సమస్య సంబంధించినది గాడిని, వారు త్రోసివైచిరి. కేంద్ర ప్రభుత్వమునకు సంబంధించినదైనను, ఏదో కారణము కల్పి వారును చర్చ కవకాశమియరయిరి. కెనియా లోని వర్తకులు కలవురు బొంబాయి రాజధాని వారే. కెనియా భారతీయ సమస్య బొంబాయి వాసుల కెక్కడగ వర్తించును. అట్టి స్థితిలో తమకు దీక్షతో సంబంధము లేదని, గవర్నరుగారు బలకు తొం విచిత్రమో యూహించవచ్చును. సందర్భము లీ తీరుగనుండ, ప్రతీకారమునకు బూన వలయునని, రాష్ట్రీయ కేంద్ర ప్రభుత్వములను కొరుకువలన నేమి ప్రయోజనమో తెలియదు. ఇట్టి కోర్కె వెనుకటి మిలిటరీల తీర్మానముల బోలియున్నది బ్రిటిషు సామ్రాజ్య వస్తుకదర్శకము సమిత్తము బిహారులో నేర్పడిన కమిటీ లిస్సెటిలో తమ సభ్యత్వమును వదలుకుని, దేవకీ ప్రసాద సింహగారు తమ అసమృత్తిని కార్యకూలముదాల్చి జేసిరి. ఇటులనే మిగిలిన సభ్యులుగూడ తమ ఆత్మ గౌరవమును వ్యక్తపరచుట ముఖ్యము. ఇంతటితో చాలదు. సత్వరస్వరాజ్యసిద్ధికై పాటుబడుటకు అన్ని పక్షములవారును ఎక్కుడు పూనితో పనిజేయుట ముఖ్యము. నిర్ధకమగు శాసనసభలను విడిచి, స్వత్ర క్షి విజృంభణమునకు అనుకూలించెడి మార్గముల ద్రోక్కుట లాభకరము. కెనియా భారతీయు లేమి, మాతృదేశమున నివసించెడి భారతీయులేమి, జన్మస్వాతంత్ర్యములను కాపాడుకొనుటకు ఎట్టి కష్టములనొనను భరింప నవసరముగలదు. కెనియా నిర్ణయము గూర్చి వ్రాయుచు, ప్రస్తుత స్థితిలో భారతీయులు సామ్రాజ్యములో నిలిచియుండుట, వారి గౌరవమునకు తగియుండునో లేదో యోచింప వలయునని, బాబు రాజేంద్ర ప్రసాదుగారు సూచించిరి. సృష్టమూర్తిగారు గూడ నిన్నటిదిన మీ విషయమై ముచ్చటించుచు, కాంగ్రెసుక్రీడును మార్చ వలయునని కొరిరి. ఇట్టి యభిప్రాయము దేశములో త్వరితముగ వ్యాపించునటుకు సందియము లేదు. బ్రిటిషు ప్రముఖులు సామ్రాజ్యస్థితిని గూర్చి దూర మాలోచించుట లేదు. సామ్రాజ్యము నికమీద నిలువబెట్టుకొనుట, బ్రిటిషువారి రాజనీతి కాశల్య

ముపై నాధాంపడి యుండును. బ్రిటిషు సామ్రాజ్యమును శ్వేతసామ్రాజ్యముగ నుంచవలచిరేని, దానియందు భారతీయులకు చోటుండదు. భారతీయులు స్వాతంత్ర్యమును, సమాన్యమును కోరు చున్నారు. తెల్లవారి ప్రాబల్యమును వారంగీకరింపరు. కెనియా నిర్ణయము, తెల్లవారి ప్రాబల్యము కొనసాగుట కింగీకరించుచున్నది. ఇట్టి దుస్థితిని నిలువబెట్టుటకు ఇంగ్లండు పాటు బడు వరకు, సామ్రాజ్యము న పాయ మెదుర్కొనుచుండును. శ్వేతేశ్వరాల యపంత్యప్రీ సామ్రాజ్య శ్రేయమున కనుకూలించదు. ఇంగ్లండు వర్ణ వ్యవస్థను నిరాకరించుచో సామ్రాజ్యమును నిలుపుకొన గలదు. లేని యెడల భావిస్థితి యంధ కారబంధురముగ నుండును.

“యద్ధ మక్కిరలేదు”

యూరపు ప్రజలు యద్ధములతో విసుపు జెంది యున్నారు. వైతరగతులవారి స్థితి యెటు లున్నను, క్రిందితరగతి ప్రజలస్థితి దుర్భరముగ నున్నది. జర్మనీ యందే గాక, తదితర దేశములందు సయితము, కార్మికులు అల్లాడుచున్నారు. యద్ధము లింతటితో నంతరించినమేలని వీరు భావించుచున్నారు. లండను నగరమునందు, యద్ధ మక్కిరలేదని తీర్మానించుట టీవల పెద్దసభలు జరిగెను. మరల నెకయద్ధము తలస్థింపవచ్చు నను భయము, ఈ సభలో గనుపరు పబడెను. చెన్నపురిలోగూడ నిట్టి సభ యొకటి జరిగెను. ప్రజలు యద్ధములతో విసుగుజెందియున్నను, ప్రభుత్వములు విసుగుజెందినటుల గనుపింపరు. యద్ధసాధన లింకను వృద్ధిచుచున్నవి. సింగపుర మునందు నౌకాస్తానమును నిర్మింప నెంచుట, పెక్కు యపోహలకు కారణముగచున్నది. ఫసిఫిక్కు సముద్రమున, క్రొత్తచిక్కులు గలుగునని, భయము జనించినది. క్రొత్తనౌకాస్తానములను నిర్మించుకొలది యు, జాతులమధ్యస్పర్ధయు, అసూయయు జెరుగుచుండును. ఇది తుదికు కలహముగ పరిణమించుట సహజము. పైకి నిరపరాధముగ గనుపించు ప్రయత్నములు తుదికు సంగ్రామములకు దారితీసిన నిదర్శనములు గలవు. ప్రతిదేశమును విమానములను హెచ్చుజేయుచున్నది. ప్రపంచ శాంతి కిది నూతనోత్పాదకకారణ మగుచున్నది. ఇంగ్లండునుండి హిందూ దేశమునకు రాకపోకల నిమిత్త ముపయోగించుటకు విమానములు గట్టబడుచున్నవి. బర్మీ గారిందుకు ఏర్పాటుల గావించుచున్నారు. బర్మీ విధానమును ప్రభుత్వమువారు రామోదించి, దానికి సహాయము జేయ నిశ్చయించిరి. నాల్గయిరుదినములలో ఇంగ్లండునుండి హిందూ దేశము జేరవచ్చును. శాంతి సమయములలో నీ విమానములను రాకపోకలకుపయోగించినను, యద్ధసమయములలో వీనిని సంగ్రామము నిమిత్త ముపయోగించుట సహజము. గత సంగ్రామములో కొంచెము గ నారంభమయిన వైమానికయద్ధము, మరియొక సంగ్రామమునందు ఎక్కుడు ప్రాముఖ్యము బడయవచ్చును. మనుష్యసహాయము లేకుండనే, విమానములు శత్రువులపై బాంబులను విసరుటకు వీలగుటుల ప్రాంతివారు కనిపెట్టిరని తెలియుచున్నది. ఇంక నెన్ని మారణసాధనలు బయల్పెడలునో జెప్పవీలులేదు. ప్రాసెస్ జర్మను గండ్రగోళము గాంచిన, యూరపులో నెప్పుడో మిటిల్లునో యను భయము గలుగుచున్నది. వర్సెల్సుసంధి మూలమున, ప్రపంచ శాంతి చేకూరుటకు మారుగ, మరల కల్లోలము ప్రారంభమయినది. యద్ధము లికమీద లేకుండ జేయవలయుననిన, కలహాణములను ముందుగ నివారించవలయును. అన్య దేశాక్రమణవాంఛను అన్నిజాతులును విడనాడ

లోక మాన్యు నివర్తంతి

“స్వరాజ్యము నాజన్యస్వత్వము”

జీవిత సంక్రమము

నేటికి మానుషవర్తనముల క్రింద లోకమాన్య తిలకు మహానియుడు పరమకదించెను. నేడు, భారతదేశ పరిపాలనకు నకును స్వరాజ్యసంపాదనమునకును బద్ధకంకలుడై, స్వరాజ్యమును సాక్షాత్కరించుకొనిన ఆచార్యులయొద్దను స్మారకదిగము. తిలక్, గోల్డే, దాదాభాయి నౌరోజీ మున్నగు మహాపురుషులు, దేశభక్తిపరాయణుల నావసంస్కరణను, సంస్కరణను కొక్కసారియొనెను, ప్రజలలో దేశభక్తి ప్రబోధముగావించి, వారిపేరులతో స్వరాజ్యము అనుబదము వీరులతో, పులికేతులగు నటుల జేయును. ఈమహాపురుషుల స్వప్రసాదము, ఆదర్శ స్వరాజ్యములవలననే దేశమునందు స్వరాజ్యమును బొందుటకు దృఢ సంకల్పము. మితవాదీయులనానెను, అమితవాదీ పక్షము, వారైనను ఆదర్శము స్వరాజ్యముగా భావించుకొని అందులకు సాధనములందు సైతము ఆత్మగౌరవమునకు భంగ పేమాత్రిముగల్గినను సహించక పరిత్యజింపవలెనని, కొన్ని విషయములందీ పట్టించుకొనునను, ఇకపక్షములను వైరుధ్యముండవలదు. తిలకు మహాపురుషుడు మితవాదులలో అమితవాదియై, తాను జేయు పనులకు ప్రపంచమునకు తర్రవాదినగుచునను భావముతో భారత స్వరాజ్య మొక్కవిషయమునే మనసునందుకొని జీవితమును ధారబోసెను. అట్టిమహాపురుషుని జీవితాంశముల గొన్నింటిని ఇటు వివరించి చూచెదము.

జీవిత సంక్రమము

బాలగంగాధర డిక్షిట్రీలో 1856 వ సం॥ ము జూలై 28 వ తేదీన జన్మించెను. బ్రతికియుండినప్పుడు ఇప్పటికి 66 వ వర్సరములు నిండియుండెడిది వారితోకము మహారాష్ట్ర చారిత్రమున గుర్తించిరి అదనెను. తండ్రి విద్యావినయను పత్రికలో ప్రభుత్వమున రిట్యురీలో సహాయపాఠ్యాయుడుగన, పిదప కానాయకుడు, పూనాలోను డిప్యూటీ ఎడ్యుకేషను ఇంస్పెక్టరుగననుండెను. ఈయన కుమారులకు 16 వ యేటనే చనిపోయెను. వివాహము, తిలకు స్వయామగనే విద్యాభ్యాసార్థిగాంచి 1876 లో ఆనర్వ పట్టభద్రుడై 1879 న్యాయ శాస్త్రము నభ్యసించి యల్. యల్. బి. పరీక్షయందు కృతార్థుడాయెను. అప్పటికాయెను 23 సంవత్సరముల వయస్సు సాధారణముగా బి. ఏలు యం. యెలు ప్యాసుచేసి, ప్రభుత్వోద్యోగముల వేట బయటకు వాదనల గాక ఉన్నతాదర్శములను, ఉన్నత భావములను గల వాదనలకు, ఆయన అగర్వాగారి మిత్రత్వమును సంపాదించి 1880 జనవరి 2 వ తేదీన పూనాలో ఇంగ్లీషు పాఠశాల నొకదాని స్థాపించెను. అందీ యన తో చిష్టంకర్ యం. బి. నజోషి, వి. యస్. ఆప్రే, అగర్వార గారలు సహాయకరులు గ నుండిరి. విద్యురును గలసి చిష్టంకరుగారి ఆద్యభూషణ ముద్రణాలయమున ‘కేశరి’ ‘మహారాట్రి’ పత్రికల ముద్రించుటకు ప్రారంభించిరి. కొల్హాపురం ప్రభుత్వమున శివాజీరాజుగారి యెడ, భారతీ పద్మ్యుని తీర్థమును విమర్శించెను. మహాప్రభుత్వమున దాదాభాయి తిలక్ యెరుగారు చనిపోయిరి. తిలకుగారును, అగర్వార గారిని నిందితులని నిరూపించుట చేరినాల్గుమాసముల పైకువిడిచి, తిలకుగారు నిర్భయములపాలగుట కిదియే మొదటి

భయపడి తిలకు యేమై దేశభక్తికార్యములలో వెనులేకు. 1884 లో పూనాయందు దక్కను విద్యావర్గమున నుననదొకటి, ఆయనయొ, నజోషియుగల సిఫాపింప ప్రాధెను వి. బి. కేల్కార్, ప్రాధెను ధర్వ, ప్రాధెను సి. గోల్కారుల వీరితోజేరి. అప్పుడు 1885 లోను విద్యావర్గానసంఘము క్రింద నుకలదవుగు షెర్లకరాళాల ప్రారంభి పబడెను. అందు తిలకు 1890 వరంధముగ్లియుండెను 26వ కొన్ని అంతర్విద్యములవలన సంకల్పము గదలుకొనెను. ఆశాళాల యందు తిలక్యును, గణితశాస్త్రమునందును, సంస్కృతమునందునుకరసాయన శాస్త్రములందును అపార ప్రజ్ఞాకాళమునును ప్రాధెనుగనుండెను.

1889 లో గోల్కార్, కేసరి, మహారాట్రి పత్రికలరెడికటరులైరి. ఈ రెండుపత్రికలను భారతరా

జ్యాంగమునందు రాడికలపక్షము ననుసరించి, ప్రచారమును బొంది ప్రజలమన్నన బడయుచున్న విధ మెల్లరకును దెలిసినదే.

బాలికల పరపుష్కమగీరమునకు యుక్తవయస్సును గూర్చిన బిల్లువచ్చినపుడు తిలకు యిట్టివిషయములలో ప్రభుత్వ శాసనము లేమియునులేయరాదనియు, హిందూసంఘమున కా విషయములలో సాక్షాత్కృత్య శాంకేయతయొక్క ప్రతిఘటింపెను. ఈసంఘర్షణములవలన పూనాలో కాన్వెన్యేటివు లిబరలు పక్షములు రెండు బయలుదేరెను. ఈసమయముననే ఆయనవేదము లేకాలము నాటివోయని పరీక్ష జేసి ప్రారంభించెను. అం దాయన జేసిన పరీక్షయందు ఋగ్వేదము క్రిందకు పూర్వము 4 వేల సంవత్సరముల క్రిందటివనియు గానించిన సిద్ధాంతమును పాశ్చాత్య విద్వాంసుల మన్నన బడసెను.

తిలకుజేసిన ప్రశంసనియ కార్య మొకటిగలదు

బరోడా సంస్థానములో నెటిల్ మోటు కాళుయందు ఆయన మిత్రుడు ర॥ సా॥ యక్. యస్. బావల్ ఆననాయన యుండెను. ఆయన లంచములుపుచ్చుకొనెనని కేసు జేరుబడెను. మిత్రుడగుతీవేర తిలకు ఆకేసులో కక్షింతనకు భారవోసి వాదించెను. ఇట్టి ఆప్రతిమానమున న్యాయవాది సామర్థ్యమును, ఉదార స్వభావమును గాంచి అందరకు నుతోపించిరి.

భారతరాజ్యాంగ కృతచరమమును ఆసక్తిగలవాడై ఆయన దేశీయమహాసభలో సంబంధమును గల్గించుకొని, దక్కను ప్రాంతీకుల కమిటీకి కొన్ని సంవత్సరములు కార్యదర్శిగ నుండెను. బొంబాయి రాష్ట్రీయసభ మొదటి 5 సమావేశములను ఆయనయే సమావేశకరచెను. బొంబాయి కాసనసభకు రెండుసార్లు ఆయన సభ్యుడుగ నెన్నుకొనబడెను. బొంబాయి విశ్వవిద్యాలయ సభ్యుడుగ నుడ నుండెను. 1895 లో పూనా న్యూనిసిపల్ కాన్సిలరుగ నెన్నుకొనబడి నుండిరి గాంచెను. 1897 లో మహారాష్ట్ర విగ్రహేంద్రుడగు శివాజీ జన్మదినోత్సవము నాయన సభాక ప్రారంభించెను. ఆసంవత్సరమున తిలకును జూన్ 18 వ తేదీ శివాజీ రాజ్యాభిషేకదినమున జరిగెను. ఆరోజు జరిగిన ఉత్సవమును, పాఠశాల బోధకుల కార్యక్రమనివేదిక మంతయు కేశరిలో ప్రకటింపబడెను. 22 వ తేదీన రాండు, లెఫ్టి నెంటు ఎయిర్ల్యుగాల హాల్లకు గారము కేశరిని న్యాయుని భావించుట బొంబాయి పర్యవేక్షకువారు, తిలకు గారిని రాజ్యదోహము క్రింద నేరము మోపుడెను. అయినను జూన్ 27 వ తేదీ రాత్రి బొంబాయిలో అరెస్టుజేసిరి. మైసోర్ల వారునడ ఆయనను బానిసనిగాద విడుదల జేయరైరి. అన్లు 2 వ తేదీన విచారణ ప్రారంభమాయెను. మరల నింకొక సారి బానిసనివిడుదల కోరబడెను. జులై 1 తియట్టి విడుదల జేసెను. జూలై ఆధిక సంఖ్యకు లీకున నిందితుడని నిరూపింప జడ్జి యిచ్చుకొని 18 మాసములు పరిశీలనిధించెను. మైసోర్ల ఆస్పీలును ప్రవీ కాన్సిలు ఆస్పీలును కొట్టివేయబడెను. ఇంగ్లాండులో తిలకు మిత్రులుగ ప్రాధెను మాన్యుముల్లగుగారును, ఇల్లియం వాంటుగుగారును, విక్టోరియారాణికి విన్నపంపగా దానివైని 1898 సెప్టెంబరు

6 వ తేదీన ఆయన విడుదల జేయబడెను. పిదప ఆయనముఖ ఆయన విశ్రాంతిగైకొనెను. 1900 నం॥ ములో శివాజీజన్మదినోత్సవ మమోఘముగ నుంపబడెను.

ఇట్లు ప్రజోపయోగ కార్యములజేయుచునే ఆయన వేదముల (వేదాంగమును, మూలమును జరిక్షించుచు వేదకారుల అనాద్యుచాము అర్చిట్క ప్రాంతములందని నిశ్చయించెను. ఇదివరకు ‘ఓరియెంట్’ అని వాసెన పుస్తకములో జ్యోతిశాస్త్రము రీతినబట్టి వేదము లనాదని ఆయన నిశ్చయించెను. ఇప్పుడే ఆర్కుటిక్ సిద్ధాంతమును కెన్సియో దృష్టాంతముల జూపి ఆయన పాశ్చాత్యులచే శాస్త్రప్రచారము జరిక్షజేయగలవాడని మెచ్చుకొనెను.

మరల తిలకుగారికి కష్టపురోజులు వచ్చెను. పూనాలో గద్దాయగనుండి శ్రీబాబామహారాజు చనిపోవుచు తిలకులుంబు మునుగుర్చి యారద్యమయములకు యాయనను జూచుచుండ వలసినదిగా ఒప్పుకొనిపోయెను. అందు విరోధుల ప్పు తియములవలన ఆయనరాజభార్యా తిలకుగారిపై యెన్నియో అసత్యా రోపణలుజేరించుముపుచ్చుకొన్నట్లును ఫోర్వేరి జేసిట్లును కోర్టులో క్రిమీలు వాదెచ్చెను క్రిందకోర్టు 18 నెలలు శిక్ష జేయగా నెవన్నుజ్జి అప్పీలులో 6 నెలలకు తగ్గించబడెను. తిలకు చారిత్రియనందు కళాపమేమాత్రియ లేదని జడ్జి అభిప్రాయపడెను. ఇట్లుజెప్పి ఆయనపై కేరము నిలపకలక మైసోర్ల ఆయనను విడుదలజేసెను. ఈ విషయమున డి బ్రెటవడెనుపును అగ్ని పరీక్ష నొందినవానివలె తిలకుయొక్క సచ్చాత్రియ లోకప్రసిద్ధమాయెను.

రాజకీయజీవితము

తిలకు 1905 నుండియు యెక్కువగ రాజకీయకృత చరములలో పాల్గొనెను. ఈ సంవత్సరములోనే బెంగాలు విభజనమును కర్షకుపభువు గానించెను. దానితో బెంగాలునందు స్వదేశీ ఉద్యమము ప్రారంభమాయెను. అయ్యది ప్రతిరాష్ట్రీయ నకును ప్రాకెను. బాతీయ జీవితప్రబోధము గల్గెను. ఈ బెంగాలు విభజనాందోళనమునందు తిలకు గారికి మంచి సహాయకము జెక్కినను. ఈ ఆందోళనతో భిక్షునిధా సముయొక్క గొప్పలోపము వెల్లడియాయెను. 1905 వ సంవత్సరము కాకిలో గోల్డే గారి కు ధ్యక్షతన జరిగిన దేశీయమహాసభయందు, రాజకీయప్రచార మేదిజరిగెను కాంగ్రెసు బహిష్కారసాధనమును ప్రయోగించ వచ్చునని అంగీకరింపబడెను. దీనినే తిలకుగారు, దేశీయసృజకమాభివృద్ధి కవసరముని యెప్పుడును బలపరచుచుండెను. ఇందుకనియే కలకత్తాలో కాంగ్రెసు జరుగుటకును 1906 సంవత్సరాంతమునకు తిలకు గారిని ఆధ్యక్షునిగ నెన్నుకొననలెననివిశిష్ట చంద్రపాలు దేశకంత యును సంచారముజేసెను. కాంగ్రెసు తిలకుగారిక్రిందికి వచ్చుట యన్న మితవాదులు భయపడిరి. దాదాభాయిగారు అధ్యక్షత వహించెదరని ప్రకటింపబడెను. అప్పుడు 32 వత్సరముల దాదాభాయి అధ్యక్షుడని విన్నపుడు తిలకు విస్మయపడాయెను. కలకత్తా కాంగ్రెసు విభజనములేకుండ జరిగెను. బహిష్కారసిద్ధాంత మంగీకరింబడెను. భారత రాజకీయములలో మున్నందువచ్చి యువకులకు స్వరాజ్యమే ఆద్యముగనుండునటుల జేయబడెను. ఆకాంగ్రెసునందు స్వరాజ్య, బహిష్కార, స్వదేశీ, బాతీయ విద్యలనుగూర్చిన తీర్మానములు గావింపబడెను. మహావత్సరము 1907 లో మారతు కాంగ్రెసు నందు విభజనము జగల్లెను. కలకత్తాకాంగ్రెసు తీర్మానములు అంచెదమని ఈమీనియకున్న మారతులో కాంగ్రెసు అభ్యక్షుని యెన్నిక ప్రతిఘటింపబడునని తిలకుగారును బాతీయ పక్షమువారును, అరవిందాస్థాను అధ్యక్షులను గట్టజేసి నెల్పిరి. కాని మారతు మితవాదులు బాతీయవాదుల ప్రార్థనల నిర్లక్ష్యముతో జూచుచుండిరి కాంగ్రెసు సమావేశమాయెను. మితవాదులకును బాతీయవాదులకును ద్వేషబాటులు వచ్చెను. తిలకు ఉపన్యాసవేదిక నెక్కి సభనాపురల జే ఉదలేని గంభీరముగ మహాసభింపునపుడు, ఆయనను క్రింద దింపుటకు బలపయోగము జేయగా బాతీయవాదులు పగుడి అడ్డుపడిరి. అంతటితో కాంగ్రెసు బల్లరితో ముగిసెను. మరల మితవాదులు అలచాదాలో సమావేశమై కాంగ్రెసు నిర్మాణమును గానిందిరి. బాతీయవాదులను మరల సమావేశమై మితవాదీవాదులతో సంధింపించి కాంగ్రెసును పునరుద్ధరించుట కోక కనిటిని నిర్ణయించిరి. ఈ కాంగ్రెసు అల్లల నాగగనే మువవచ్చునను బాంబుగోల వచ్చెను. దక్కా జిల్లా మేజస్ట్రేట్లు ను యెకకో కాల్పిజేసిరి. ఇది మారతు కాంగ్రెసుకు రెండుకోణులు ముందు జరిగెను. దీనితో బాతీయవాదుల నిష్పంధము తెల్లపయెను. రాజదోహముక్రిందనవన్యాసకులభావనాప్రతిఫల సంపాదకుల

వలయును. స్వయంనిర్ణయాధికారము ప్రతిజాతికిని గలదను సత్యమును ఎల్ల రంగీకరింపవలయును. పరాధీనతను బోధించి, వివిధజాతుల స్వపరిపాలన స్వాతంత్ర్యమును గుర్తించవలయును. వివిధదేశ పాలకుల హృదయమునందు పరివర్తనము గలుగనిది, కలహము లంతరింపవు. నానారాష్ట్రసంఘముల బోలుసంఘముల నెన్నిటి నేర్పరచినను, ప్రయోజనముండదు. యుద్ధము లక్కరలేదను భావము జనసామాన్యమునందు వ్యాపించియున్నది. ఆ భావము పాలకులలో గూడ వ్యాపించిన గాని, యుద్ధము లంతరింపవు.

విశాఖాభ్యుదయ సభలు

రేపటికినను, విశాఖపట్టణమునందు ఆఖిల భారత కాంగ్రెసు వర్కింగు కమిటీ గూడును. కి-వ తెదిన ఆఖిలభారత కాంగ్రెసు స్థాయిసంఘ సభ గూడును. నాగపురపు సభయందు జరిగిన నిర్ణయము గూర్చి, ఈ సభయందు పునర్విచారణ జరుగను. ఈ సభలో నెలల నిర్ణయంతో రో దెలియదు. గజరాత్తునందీయ, మధ్యరాష్ట్రముల నందీయ, ప్రతిగ్రహుల రారని కబురు పంపబడెను. మరొన్ని ప్రదేశముల నందీ గూడ ఇట్టి వర్త మానమే పంపబడినది. బర్మా కాంగ్రెసు కమిటీ వారు తా మినభయం పాలనాజాలమని దెలిపి నటుల, నేటి వార్తయొకటి దెలుపుచున్నది. దాను ప్రభుత్వము మాత్రము హాజరయ్యెద రని, తెలుప బడినది. విశాఖపట్టణమునం దెట్టి నిర్ణయము జరిగి నను, సభకు హాజరు గానివారు తా మిందుకు కట్టుబడి మని దెలిపి, మరెయిక సభను గోర వచ్చును. మరెయిక ప్రదేశమున సభను జరుప వలయు నని, మహారాటా ప్రతిక గోరుచున్నది. ఏది ఎటులయినను, విశాఖపట్టణపు సభ వారు నాగపురపు నిర్ణయమును స్థిరపరుచుట ముఖ్యము. ప్రత్యేకసమావేశ తీర్మానమును విశాఖపట్టణపు సభ త్రోసివెంచునెడల, ప్రస్తుతివిషయస్థితి దొలగుట దర్లభ మగును. కాంగ్రెసు వసులు సక్రమముగ నెఱవేరుట కష్ట మగును. ప్రత్యేకసమావేశము శాసనసభా బహిష్కార విషయమును మాత్రమే గాక, కాంగ్రెసు కాన్స్టిట్యూషన్ మొదలగు ముఖ్యవిషయముల గూర్చి నిర్ణయించవలసియుండు ను. అందుచే కాంగ్రెసు సమావేశము జరుగజేయ నాటంకపరిచెడివారు, దేశక్షేయమును భంగపర చిన వారగుదురు. స్వరాజ్యవత్సమువారు, ప్రత్యేక కాంగ్రెసు సమావేశమును బహిష్కరించెదరనియు దాని నిర్ణయము రంగీకరింపరనియు, మహారాటా ప్రతిక ఇంకను చాటుచుండుట వివేకమును సూచిం పడు. కాంగ్రెసు సభను బహిష్కరించుటవలన, మితవాదు లెంతవలకుబడిని దేశమున సంపాదిం చిరో, స్వరాజ్యవత్సమువారును అంతటి పలుకు బడినే సంపాదించెదరు. ప్రజాప్రాయమనిన నెఱ గొందుట, స్వరాజ్య సంపాదనకు మార్గము గా నేరదు.

ప్రెసిడెంటు హార్డింగు

ప్రెసిడెంటు హార్డింగుగారికి ఆకస్మికముగ జబ్బు చేసెననియు, శరీరస్థితి అపాయకరముగ నున్నదనియు వినుట కెంతయు చింతించెదము. హార్డింగుగారు అమెరికా కధ్యక్షులయిన పిమ్మట, ప్రపంచశాంతిని నెలకొల్పుటకు బ్రయత్నముల సలిపిరి. వాషింగ్టన్ ను సమావేశమును కూర్చుటకు వారే ముఖ్య కారకులు. యూరపియను వ్యవహారములలో ఈ కృషి కలిగి జేసికొనక, వాని నెటులనయినను వెలుపలనుండి సర్దుబాటు జేయుటకు వారు పాలు

బడిరి. నానారాష్ట్రసంఘమునందు జేరకుండుట యం చేసి, చర్చలను సందేహ పూర్వకముండుట యం చేసి, అమెరికా కడుదూరదృష్టి జూపిరి. లేనియెడల యూరపులో జనించిన సంక్షోభము నకు అమెరికా బాధ్యత వహించవలసియుండెడిది. తుర్కీ సమస్య వరిష్కారమునకు, అమెరికా తోడ్పడెను. యుద్ధనాశలను లిగింపవలయునని వాషింగ్టన్ సమావేశము గావించిన తీర్మానము వలన ఫల మున్నను లేకున్నను, నూతన దృష్టివధ మును పాశ్చాత్య ప్రపంచమునకు గనుబుటచెను.

ప్రస్తుత సందర్భస్థితిలో హార్డింగుగారి శాంతి రక్షణ ప్రయత్నములు, మెలమెల్లగ యూరపియను జాతు లను ప్రోద్బల పరుచుచున్నవి. జర్మనీ ప్రాచ్య వివాదమును గూర్చి అమెరికా గావించిన పరిష్కార సూచనలు తుదకు బ్రిటిషు వారిని ప్రోద్బలపరచి నవి. ఇట్టి సమయమున, హార్డింగుగారి శరీర మస్వ స్థముగనుండుట, అమెరికా కే గాక ప్రపంచ మునకు గూడ విచారము గలిగించక మానదు. వీరు త్వరలో కోల్పోని, తమ కార్యక్రమమును ఎప్పటివలె నిర్వహించెదరు గాక యని, శాంతి ప్రేము లెల్లరు తిప్పక గోరుచుండురు.

మ్యునిసిపలు సంఘములు : అదైనలు

మ్యునిసిపలు సంఘములు దేశభక్తుల కడై సుల నిచ్చునపు డెల్లను, ప్రభుత్వమువారి టిట్టిబుచ్చును అంగీకరింప కుండిరి. ఇందునుబట్టి గ్రహింపదగిన విషయమేమి? దేశ నాడుకుల గౌరవించుట కధి కారుల కిష్టము లేదనియే భావించవలసి వచ్చు చున్నది. స్థానికస్వపరిపాలన సంఘములకు దేశ నాయకులను సన్మానించుట కయినను అర్హత లేన పుడు, స్థానికస్వపరిపాలనము నిర్ధకమగును. అధి కారుల కాగ్రహము గలుగునని తెలిసినను, మ్యుని సిపలు సంఘములు చాలవరకు దేశ ప్రముఖులను నారవించుచునే యున్నవి. నూతనజాతీయ ప్రభో ధమున కిది ఫలితము. ప్రభుత్వమువారి యుత్తరు వును నిరంకుశమని ఎంచుకొనెదని సంయుక్త రాష్ట్రముల గవర్నరుగూమారినుగారు కాకపూర్వలో నుడిచిరి. లేటుపేయర్ల లాభమునకు బరికి వచ్చెడి పనులకు దప్ప, రాజ్యము ప్రచారముకొరకు ప్రజల డబ్బును వినియోగపరుపకూడ దని, మానుగారు సలహా నిచ్చుచున్నారు. గవర్నరున కడైసు నిచ్చుట మాత్రము, లేటుపేయర్ల లాభముకొరకే గాబోలు.

గానవిశారద బిడారం కృష్ణప్పగారి విజ్ఞాపనము

మై సూరు పుర ము నందు గానవిశారద బిడారం కృష్ణప్పగారిచే నిదివరకు ప్రతిష్ఠించబడిన శ్రీరామ మందిరము సంకుచితముగ నుండుట జేసి, విశాలప్రదేశమున దానిని గట్టింపవలయు నని భక్త వరుల కోర్కెపైని వారు తలపెట్టిరి. పురమధ్యంబున స్థలము సులభక్రయమునకు దీసికొనబడెను. మందిర నిర్మాణమునకు 25 వేల రూపాయలు కావలసి యుండు ననియు, రామభక్తు లెల్లరును ఇక్కార్య మునకు తోడ్పడవలయు ననియు కోరుచు కృష్ణప్ప గారు పంపిన విజ్ఞాపనమును వేరొకనో ప్రచురించి తిమి. ఇట్టి సత్కార్యమునకు, హిందవు లెల్లరు తోడ్పడ గోరెదము. కృష్ణప్పగారి గానవిద్యానైపు ణ్యమును, వారి భక్తిపారవశ్యమును ఎరుగని వా రుండరు. వారి యభీష్టము సిద్ధించు గాక.

శాసనసభా తీర్మానము

డాక్టరు కపాడియా అను పెద్దమనుష్యునిదొం గసాత్తును గ్రహించిరను నేరము క్రింద, పోలీసు సూపరింటెండెంటుగారు కార్తరు గారు అరెస్టు జేసిరి.

ఈ యారోపణ యసత్యమని దేలెను. ఇందుకు, సూపరింటెండెంటు గారిని శిక్షించవలెనని కోరుచు, బొంబాయి శాసనసభ వారికి తీర్మానము గావించిరి. ఈ తీర్మానము గతవత్సరమున జరిగెను. దీనిపై నెట్టి చర్య దీసికొనినని శాసనసభలో పెటిట్ గారు ప్రశ్నింపగ, ఇందు కవనరము తమకు గనుపింప లేదని ప్రభుత్వమువారు బదులుజెప్పిరి. శాసనసభల తీర్మానముల కెట్టివిలువ గలదో గ్రహించుట కీ నిద ర్యము వలె వచ్చును.

దేశభక్తిగీతములు

శ్రీ శేషులును, కవివర్ణులునగు భారతిగారిచే రచించబడిన గీతములను బోర్డు పాఠశాలలో నేర్పు టకు, తిరునల్వేలితాలూకా బోర్డువారు తీర్మా నింపగ, జిల్లా విద్యాధికారియు, ప్రభుత్వమువారును ఒకేకీరాదని ఉత్తరువిచ్చిరి. దేశభక్తిని పురిగొల్పుట తప్పని, బ్రాహ్మసర్వశాఖవారు గూడ ఉత్తరువిచ్చుట జూడ, సంస్కరణములవలన గలిగిన లాభమేదియో గ్రహింపవచ్చును. స్వాతంత్ర్య సరోధమునకు, ద్వంద్వప్రభుత్వ విధాన మెటుల తోడ్పడుచున్న దియు, విదితిమగును.

స్థానిక వార్తలు

ఆంధ్రపత్రికా కార్యాలయము

పోలీసువారు సోదాచేయట

నేడు పగలు 12 గంటలకు చెన్నైపురి కి. వి. డి. యుం టెక్టరు రామసాధం పిల్లగారు, లా కాశికి పోలీసుస్టేషను సమయమునెక్టరు మహమ్మదు యూసఫు సాపాబుగాదా, పోలీసు కమిషనరెక్టరు వెదుమాళ్లు సెట్టిగారును ఆంధ్రపత్రికా కార్యాలయమునకు వచ్చిరి. ఈ సందర్భము జూను నెల 22-6 లేదీ దినపుటను, జూను నెల 27-6 లేదీ వారపుటను ఆంధ్ర పత్రికలో ప్రకటింపబడిన శ్రీయిత ట్లారి రామసాధంరావు గారిచే వ్రాయబడిన 'స్వరాజ్యస్థితి' అను శీర్షికగల వ్యాస మునకును, శ్రీయిత ట్లారి సూర్యనారాయణరావు పంతులు గారిచే వ్రాయబడిన 'సామెపాయయధ్యమ' అను శీర్షికగల వ్యాసమునకును వాక్యములయలను గూడ తినుకోసోయిరి. ఇంకవంతు ఆరెస్టు లేమియు జరుగలేదు.

"చింతామణి" నాటక ప్రదర్శనము:— నిన్ని రాత్రి ఏలూరు శ్రీ సీతారామాంజనేయ నాటకసమాజమునాట 'చింతామణి' లేక బిల్వమంగళ యను నాటకమును ప్రదర్శించిరి. సభ్యు లందరును వార్షిక ప్రభుత్వంబులెరి. బిల్వమంగళ పాత్రయను భరించిన అద్దంకి శ్రీరామమూర్తిగారు తమ గానకౌశలమును మౌత్రియ చిక్కగ బ్రదర్శించిరి. ఆయన భార్య రాధవేదమును భరించిన మార్కెట్ అంజ నయముగారు భర్త అన్యమార్గముల బోవు చున్నందులకు జూపిన భేదము అపొంముగనందెను. ఇదివంట నాటకములలో నాయక పాత్రను భరించుచుండిన కథియాల రత్నయ్యగారు యీ నాటకమున చింతామణి నేత్రాంగనపా త్రను భరించి, ప్రభుమున వేర్వేరుటలును, తుదికి నియోగి యెంపుడు, భగవద్భక్తియు పరస్పర వైరదృష్టి భావములైనను చిక్కగ బ్రదర్శించిరి. సుబ్బిశెట్టి పాత్రగదా యని ప్రోత్సేపుచు యట విజయించెను. ఈ పాత్రనుభరించిన కొచ్చెర్ల కోట రంగారావు గారు ఆజేషనను కనువిజ్ఞుయగు నుండి మాటలయందు నిజము గా వైక్యదా యనపించెను. నాటకము మొత్తముమీద బాగుగ నుండెను.

"ప్రస్తుత రాజకీయ పరిస్థితులు":— కి మి క నాడు స్వరాజ్యవత్స యాజమాన్యమున గోల్డెహోలూ 2వ తేదీ గురువారము నాయంతిము 5 గంటలకు యన్. సర్వీయూర్తి గారు ప్రస్తుత రాజకీయపరిస్థితులు అను విషయమును గూర్చి ఉపన్యసించెదరు. వి. రంగస్వామి ఆయ్యంగారు ఆభ్యుత్తర విహించెదరు.

కెన్యాభారతీయులు

బ్రిటను ద్వారతనమువారి పరిష్కారము

బాబూ రాజేంద్ర ప్రసాదుగారు

కెన్యాభారతీయులు బ్రిటను ద్వారతనమువారు చేసిన పరిష్కారము నకు స్పష్టమైనది. భారతీయులను కనుగొనను ఆత్యగౌరవమునకును భంగము కలుగునట్లు బ్రిటిషు స్వాధీనమునందును యుద్ధమును అను విషయమును కనుగొనినదిని అదను కలిగించిని బాబూ రాజేంద్ర ప్రసాదుగారు జేసిన ప్రతిపక్షము (వాసిరి).

దేవకీ ప్రసాద సింహగారి రాజీనామ

భారతరాజన సంఘసభ్యుడగు దేవకీ ప్రసాదు సింహగారు కెన్యాభారతీయుల వాదనలను స్వాధీనమునందును సుబంధించిన అన్ని సుభములలోను సభ్యులకు రాజీనామాను పంపిరి. (ఆంధ్ర)

శ్రీమతి సరోజినీ దేవిగారు

కెన్యాభారతీయులు బ్రిటిషు ద్వారతనమువారు చేసిన ప్రతిపక్షము. ఆత్యగౌరవ వయస్కురమైన భారతీయ కింగ్ ము మిగిలియున్నచో దుస్సహమగు నిబంధనలను కారణము నుండి తప్పించుకొనుటకు నిర్ధారణగా కడతటి ప్రతిఘటన మొనరించునట్టి పాపాపమునకిది వారి ప్రతిఘటనము.

బి. జి. హార్ని ముగారు

సామ్రాజ్యభంగిని సభ్యులకు కర్తవ్య బహదరు సుప్రసాద రాజీనామా నియంత్రణనీ రైటుహోమ్ బి. ఎస్. ప్రీని వాన కాశ్మీరము నున్న గుభారతి కి. ఆంధ్రము లండనునగరమునందును రెండవను కలంచుచున్నాడు. "అధినివేషముల వారినందరిని యిండియాలో ఉద్వేగములనుండి తొలగించవలెను. వారముల వ్యాపారమును కలిగియున్న సాగించినను సూదను. సామ్రాజ్య ప్రభుత్వము రాజకీయ ఆర్థిక సభలను స్పృగు సామ్రాజ్య విషయములన్నిటిలో భారతీయులు సంబంధము కలిగియున్నవారు. వానాదేశ సభలనును విన్నవించుటకు కర్తవ్యము. భారతీయులే వానాదేశముగా నుండవలెను. విరచనము ప్రతిపక్షమునందును లాంగులమును చూపుచున్న కొందరి వారి ఆక్షేపణలు నిష్ఫలము లగుచున్నవను సభిప్రాయ మిప్పుడు మిరవాదివాదముల కందరిని బలపరుచుచున్నట్లు మనస్సు. కాశ్మీరము మాంధ్రేష్టరు గార్డియన్ అబ్జర్వేషుల విశ్లేషణల కెరిగించెను.

సమాధానపత్రమునందు కెనియాలోని రైల్వాలివారు సంకటములచేసినది కెత్తిరెక్కపు మార్పిడిపోవు పురకలలో చేసిన ప్రకటననుబట్టిచూడ ఎటులైన నచటి రైల్వాలివారికి సంకృష్టిని కలిగించుటకే అధినివేషముల కార్యాలయమువారు అందోళనపడుచుండినందు భారతీయ ప్రతిఘటన వారు కడు చులకనగా చూచినందు కలదియునుచున్నది.

కర్. బయ్య సరసింహాకృష్ణగారు పీఠాధిపతులు బ్రిటను ద్వారతనమువారు చేసిన ప్రతిపక్షమునందు భారతీయుల కర్తవ్యమును సాగించుట కలిగినది. భారతీయులను కెనియాలో ప్రత్యేక స్థానమునందును విషయమున కత్తు మరచివయమునను సూచి పీఠాధిపతు భారతీయుల కనుగొనుటగా మాటలాడ లేదని ప్రభుత్వప్రకటన (నైటు పేపరు)ను చదివిన పుస్తకముగా తెలియవచ్చును. "ఈసమాధానము చాల లాభికరము భారతదేశపు పురకల విషయము నింద్యము లని" పీఠాధిపతు ప్రభువుల సభలో (పార్లమెంటు) నొసంగిన ఉత్తరమును బట్టియు పీఠాధిపతు చిత్తవృత్తి తెలుగుగున్నదని జూలై 29 త తేదీన బి. జి. హార్ని ముగారు లండనునగరమునండి కలిగించిరి. (హోంలే కానికల)

దేవాలయమునందు కొట్లాట

తిరువళ్ళూరి, ఆంధ్ర 1:—దుంగునూరులందరి తీవ్రస్వామి గారు ఆలయము తిరువళ్ళూరి జనదేవి దేవులపూజించ సమీపారముగా దేవాలయమునకు బని వెలుపలి ప్రాకారములందు ప్రదక్షిణ మొనర్చుచుండెను. అట్లరితేయవలెనను కలంపుతో కొండయగర్భగుడిని ప్రవేశించి అచ్చటి ప్రసాదమును విరజిమ్మివేసిరి. అంతట నిరుపక్షములకు వారికిని తీవ్రముగ పోట్లాట జరిగిపోట్టుకొనిరి. పోట్లువారు తీవ్రముగ స్పృహకొనగా కలిగిగూడ తీవ్రముగ దెబ్బలు తగిలెను. ఇంతలో మున్సిఫ్ డివిజన్ పోలీసులు ఇరువెక్కిరు సాయుధులతో అచ్చటికి బని గుంపును చెదరగొట్టి స్వామిలవారి అగ్రమును యథావిధిగ జరుగునట్లుపెట్టిరి.

హైకోర్టు వార్తలు

[కా. ప్ర. న్యాయ, రామేశ్వరం గార్లు]

నేడు హైకోర్టునందు జి. ఈ. రామభద్రాచారి, పి. రామమూర్తి, జి. అన్నామలైపిళ్ళై, ఎస్. కృష్ణభట్, సి. విశ్వనాథాచార్యుల, ఆర్. నరసింహాచారి, బి. శ్రీనివాసరావు, కే. వి. కృష్ణారావు గార్లు హైకోర్టుకి రుగ్గ జేర్చుకొనబడిరి.

ఎగ్జారు కోర్టు

రెండవ ప్రెసిడెన్సీ మేజిస్ట్రేటు

[ఖాన్ సాహెబు లోడి సాహెబుగారు]

ఈ దినము స్వామివాదాచారి యను నొక కంసాల బ్రతుని రెండవ (మేజిస్ట్రేటు రిమానముల కలిగిన విధించెను. తిరువళ్ళీ పోలీసువేమకు నవ ఇన్స్పెక్టరు ఈతనిని సమీక్షించువాడుకొండ నేను వాదించి మేజిస్ట్రేటు కడకు తెచ్చెను. నిందితుడు ఇదివర కొకసారి మరయొక కేసులో రూ. 50 ల జుల్మానా పొందియుండెను. ప్రస్తుతపు కేసులో ఫిర్యాది యగు నుండరమూర్తి ఆచారి ఈ నిందితుని బాధమరది వెనుకటి కేసులో నుండరమూర్తి ఆచారిని నిందితుని కి జుల్మానా చెల్లించియుండెను. జులై 12 వ. తేది వాడు నిందితుడు రూ. 500 విలువగల ఒక జడవిల్లను ఫిర్యాదియింటినుండి తీసికొని పారిపోయెను. పోలీసువాగు ఈతనిని కంసాలపూరులోని రెండుమాసముల కొక చక్కనినవల

పట్టుకొంటున్నందు కట్టుకొని జడవిల్లను స్వాధీనము చేసికొనిరి. నిందితుడు ఈ కేసునందు ఒప్పుకొనెను.

మద్రాసు విశ్వవిద్యాలయ పట్టప్రధానసమావేశము:—ఈ సమావేశము డిసెంబరు 4 వ తేది మంగళవారము సాయంత్రము 4-30 గంటల సేపటు చోట జరిగెను. 1923 ఏప్రిలు కరిక్షణం చుట్టరైతవారు మాత్రము స్వయముగ రావచ్చున. దీగిలకు నవంబరు 28 తేదీలోగా దరఖాస్తులంపుకొనవలెను. ఫారములు సేపటులగిసులో దొరకును.

ట్రెస్టి కేసు రేటుపేయరుల సభ:—ఈ సేపటు రెండవ తేదీనాయంత్రము ఆంగుంటలకు గంగవాకొండ మంటపములో జరుగును. తత్సందర్భమున 26 వ మునిసిపలు డివిజనులకు ఆభ్యర్థుల సేవ సెన్సు కోనవలయునది రేటుపేయరులు నిశ్చయించెదరు. ఆభ్యర్థులు నలుగురును, సభ్యులచ్చి రేటుపేయరులకు తాముచేసేదీనవకు తెలియజేయవలెను. (రేటుపేయరులు)

ఇంగ్లాండు స్కాట్లాండ్ నందలి విద్యాలయ విధానముల కలిపించుటకు ప్రభుత్వమువారిచే విద్యార్థి వేతనమును జడనీ సీరుకేగన్న కే. మహమ్మద్ బి. యే (ఆనర్స్) గారికి మలబార్ మాన్సిప్ జమీన్ వారు నిన్న లింగ్ కెట్టిపిడి 50 వ నెంబరు గృహమున వి. జోగి యభినందనుల సమన్వించిరి. ఇదివరకు ఆస్కెట్టిసభ్యులుగ నుండిన మహమ్మద్ సామవాద్ గారిని తిరిగి ఆస్కెట్టిసభ్యులుగ పశ్చిమతీర నీలగిరి ప్రాంతములకును నెన్నుకొనవగననియు తీర్మానింపబడినది.

నవలలు! నవలలు! సరస్వతీ గ్రంథమండలి రాజమహేంద్రవరము ప్రకాశకుడు:—అద్దేవల్లి లక్ష్మణస్వామి, సంపాదకుడు:—తల్లావజ్ఞుల శివశంకరశాస్త్రి. వెలువడుగ్రంథములు కంగభాషనుండి యనువాదితములు మూలమే కావు. అట్టివానిలో నిరుపమానముగ నవియు, స్వగ్రంథములగు నికాసా ఫిక్—సాంసారిక—చారిత్రక—అపరాధపరిశోధకనవలలు, క్రమముగ నొకదానినొక నొకటి రెండుమాసముల కొకనవల కాలికోబయిండుతో వెలువడుచుండును. ఇంతటినుండి ముద్రసిద్ధులగు నవలలనుకలుపుచే గ్రంథములు రచయింపక జేయుటకు నేర్పాటులు జరిగినవి. ప్రవేశకమును రు. ౧-౦-౦ మాత్రమే. పోస్టుఖర్చుగాక, ప్రతిగ్రంథము చందాదారులకు రు. ౧-౦-౦, ఇతరులకు రు. ౧-౫-౦. ఇదివరకు వెలువడినది:—'ప్రేమనుందరి' ముందు రాబోవునది:—'చోరశిఖామణి' అద్భుతముగ డిటెక్టివ్ నవల. మర:—శ్రీ వేంకటాచార్యకృత కవులు మానమునకు మోటురూపాయలు పుచ్చుకొనెను, ముఖ్యముగ యగ్నిమేంటుకారము రెండుమాసములకొకనవల గ్రంథముగ వ్రాసియాయనందున వానివులను వాగ్గిగంధనిలయు నివలనుండి తొలగించడమైంది. ఇత వారికి మాకు నెట్టిసంబంధములును లేవు.

వేలం నోటి ను

శ్రీ పేరు మహమ్మదుపురం యస్టేటు వారికి చెందియున్న 3 మూడు అగ్రహారములున్ను, వక మొఖాసాయున్ను, యీ దిగువ వుదహరించిన స్థలములలోను ఆయా తారీఖులను బహిరంగ వేలం లో అమ్మబడును.

నెంబరు	గ్రామముపేరు	వివరము	వేలం వేరుబడు స్థలము	వేలం తేది
1.	గంజాంజిల్లా శ్రీకాకుళం తాలూకా లోని కొమ్మువల్లు.	పర్మనెంటు సెటిలు మెంట్లు అగ్రహారం విస్తీర్ణం య 50 లు సీటి ఆధారము చెరువులు.	కొమ్మువల్లు	20-8-23
2.	గంజాంజిల్లా శ్రీకాకుళం తాలూకా లోని బొత్తడిశింగి.	డిటో	డిటో	21-8-23
3.	విశాఖపట్నం జిల్లా పాలకొండ తాలూకా లోని వాండ్ర.	పర్మనెంటు సెటిలు మెంట్లు అగ్రహారం విస్తీర్ణం య 46 లు నాగాపళి నది కాలువలు అధారం	పాలకొండ	23-8-23
4.	విశాఖపట్నం జిల్లా నాలూరు తాలూకా మామిడిముతా.	మొఖాసా విస్తీర్ణం య 380 లు 8 గ్రామా ములుగలిది.	నాలూరు	27-8-23

యీకా వివరములు నిమిత్తం పేరు మహమ్మదుపురం యస్టేటు మేనేజరుగారికి దరఖాస్తు పంపవచ్చును.

శ్రీ దాబాతోట 18-7-23

శ్రీ ఎ. వి. భానోదీరావు, గార్డియను పేరు మహమ్మదుపురం యస్టేటు

విశ్వ బాహ్య శ్రీపునర్వహము

రాజమహేంద్రవర పీఠానికి సమాజమువారి యాదరణమున, కీర్తితీర్థమైన శ్రీరామలహరీయే కందుకూరి పీఠానికి సంపత్తులుగారినట్లు స్థాపించబడిన శ్రీకృష్ణాయా విరంతులకు జాబులుగా పోషించబడి 18 సంవత్సరముల కాలముగా శ్రీ మహావేంకట సమస్తమును గుంటూరు జిల్లా కరపాపాపురేట తాలూకా బోర్డులో వ్యాప్తి కలుగునట్లు 1-1-31-30 లు వేరినము గలిగిన శ్రీమత వోదా మహారావుగారికి 28 తేది ఉదయం X కి లకు ఆనందో ద్యానములో హిందూమతా నుసారముగా వివాహము జరిపబడినది. ఈ మహాత్మ్యమునకు కాకినాడలోని శ్రీ పి.ఆర్. కాలేజి (ప్రిన్సిపాలు, కేమరారు రామకృష్ణారావు ఎం. ఏ. గారును, అన్న జేరిరేట ప్రెస్కిలంబ యస్టేటు జమీన్దారు శ్రీ ముత్తంగి జగ్గారావుగారును, కలర్న మెంటు శ్రీల నైగూలు ఉపాధ్యాయురాలం ద్రు, మిన్ గ్రే, దొంసానిగారును, పిన్, మేకటరత్నమ్మ, మిన్, అచ్చమ్మ బి. ఏను ఇంకను అనేకమంది శ్రీపునర్వహము దయచేసి సమాజమువారి శతావధిముగ్ధులైన కథావరల కాకినాడనుచిరి.

రెబ్బలపడ పాపయ్య
కార్యదర్శి, రాజమహేంద్రవరము.

నాటక ప్రదర్శనములు

ఆంధ్రులలో నాటక శాస్త్రము చిక్కుమారునట్లు నొం దున్నది. రమామి నాటక సంకల్పించి క్రితము ధార్యు నాటక సమాజమువారు చిల్లి నటించి యీ యంతరములకు కారణము. కియి అట్లడక్కడ నాటకముల పోటీకీర్తిలు ఆరుగురునుండియు నాటక శాస్త్రములో కొక ముఖ్య చిహ్నము. కాన ఆంధ్రదేశమున బేర్కొనఁ దగిన నటులు చాల కొ లదినుండియు కలరు. ఎక్కుదుమంది ప్రకృతి నటులు బయలుదేరిమి కారణములు లేకపోలేదు. క్రిత (Originality) లేనివారు నటులుగ నుండుట మొదటి కారణము. నాటక సమాజమువారు కంతమాధర్యమున, యాపమున మాత్రమే చూచి అనక్షరాస్యులకు నటులు నేర్పించుట రెండవ కారణము. ఉత్తమనటులు పోటీకీర్తి పొరల నిర్ణయించు కట్టరితి మూడవ కారణము. ఇంక నిట్టి నే నెక్కు కారణములు గలవు. కాని నాటక శాస్త్రమున, రసభేదములు, పాత్రపోషణమునందు గ్రంథకర్త యద్దేశములు, చక్కఁగ తెలిసిన బోధకుడు (Conductor) నియమితుడు గావలయుట, అథవా యిట్టి విజ్ఞుడు లభించినను, నటు లతరియినవారైనను వర్తించుట స్వాభిమానమునకు లోక వని కిత్తుదలంచుటయు నుండఁ జూచుచున్నది. మరెక్కు ముఖ్య కారణములు నూడ నిట గమనింపవలసి యున్నది. ప్రదర్శనార్థమునట్టి నాటకము నేర్పఁ జూచుకన్న కుండితమాదరము నభివేషించుటకన్న నైసామిద దృష్టినిబెట్టి కచ్చిక్కంగారముతో, పాటలతో నీచకర మనుచో నాటకమున రంజించుట క్రమమిందుట కలుజొట్టు కావలయున్నది. కావున నాటక ప్రదర్శనములందలి గుణ దోషములును, నటుల పోషణ వాదులలోని లోపాలోపములను అప్పుడప్పుడు పత్రికలలో వివరించుట అవసరము. ఈ విమర్శములు నివృత్తిపాఠములుగను, సదుద్దేశములతోడను, కళాభిమానమున నీయతోడ నుండవలయును. ఈ రీతినినుసరించిన విమర్శ లివ్వడికన్నదు కడలుచుండుట సంతోషావహము.

(ఒకరు)

నోటీసు

ది కర్నాటిక్ పేపరుమిల్స్
లిమిటెడు

మ. రా. శ్రీ. కపిలేశ్వరపురము ఎం. సూర్య ప్రకాశరావుగారిని మద్రాసు, రాజమహేంద్ర వరము కర్నాటిక్ పేపరుమిల్స్ లిమిటెడ్ వారు టావిలింగు ఏజంటుగా నియమించియున్నారు.

వి. ఆళ్వారుశెట్టి,
మేనేజింగు ఏజంటు.

దుర్యోధన వరాభిషము.

కొత్తనాటకము. వెల 0-10-0

గ్రంథకర్త: పల్లె వేంకటసుబ్బారావు, గుంటూరు.

సంస్కృత గ్రంథములు - తెనుగులిపి

(1)

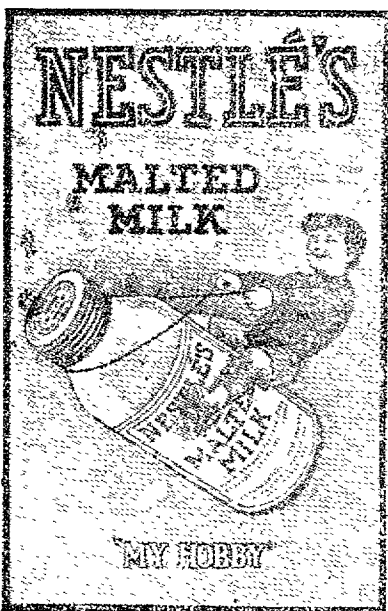
అనురక్తము మూలము. - స్వల్పార్థము, ఆంగ్లేయ భాషాంతరపదములుగలది చిన్న పైజు అట్టబెండు	0 ౮ ౦	ఆంధ్రభాషా శేషము, సాంబసిఘంటిపు కాళిగో	౧ ౨ ౦
కూర్మకాండము మూలము 16 పట. కీర్తనబెండు	౧ ౦ ౦	" అట్టబెండు	౦ ౧౪ ౦
స్తోత్రార్థము 1 మ-భాగము కీర్తనబెండు	౦ ౧౨ ౦	రామదాసుచరిత్రము	౧ ౦ ౦
డిటో 2 మ-భాగము "	౦ ౧౨ ౦	డిటో కాళిగోబెండు	౧ ౨ ౦
డిటో 3 మ-భాగము "	౦ ౧౨ ౦	స్వనిహారకళము - మూలముమాత్రము	౦ ౨ ౦
క్రితగ్రంథము. - మూ. మూర్తము, చిన్న పైజు	౦ ౬ ౦	బాలరామానుజము డిటో	౦ 3 ౦
క్రితగ్రంథము సమానసాహస్రము, చిన్న పైజు	౦ 3 ౦	ఇ-దిర	౦ ౮ ౦
డిటో కామావలిసహ	౦ ౧ ౦	కామల	౦ ౮ ౦
		శ్రీ వేంకటాద్రిస్వామీకీర్తనము	౦ ౮ ౦

ఆర్. వెంకటేశ్వర్ అండు కో., ఆనందముద్రాలయము, మదరాసు.

ఒకబుడ్డి ఉచితముగా యివ్వబడును.

(నెం 2)

మీరు యెక్కడక్కడ యీ బొమ్మయుండు పాపును చూచెదరో అచ్చట్లు పల్ల ప్రతిరెండుబుడ్లు కొనిన వాటికి ఒకటి ఉచితముగా యివ్వబడును. 15 అవున్సుల నెస్సిల్సు మాలైడ్ మిల్కును కొనుడు.

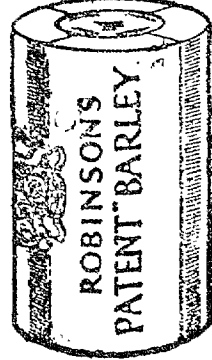
బుడ్లకు చుట్టబడియుండు కాగితములను జాగ్రత్తపరచి వాటిని ఉచితముగానిచ్చు

ఒక 7 అవున్సుల
నెస్సిల్సు మాలైడ్
మిల్కు కు
బదిలీగా యివ్వండి

నెస్సిల్సు యితరబుడ్లకంటే యెక్కువ అవున్సులుగలిగి యుండుట వలన ఖర్చుచేసిన డబ్బుకు నష్టములేదు. అదియు గాక ప్రతిబుడ్డియు ఇతరమార్కులకన్న చవకగాయున్నది.

జ్వరములు

మిత్యరము చివనప్పుడు రాచిన్నపు పేలెంటు బార్లీని మాత్రమే ఉపయోగించుడు. బార్లీ గంజి మిత్య నునకు మిక్కిలి మంచిదని మీకు తెలియును. మీకు ఏదయిన కడుపులో నిలువక వాంతియగుచున్నప్పుడు ఇదిసాంతరి నిలిపి చలువను కలుగజేసి కడుపులో నిలువను. రాచిన్నపు పేలెంటు బార్లీనికయ్యుచేయునట్టి వారికల్లనే పురమా పీగా రయ్యుచేయుట ఉద్దేశ్యమై కడుపుకు, నైన తెలుపబడిన గుణము లియ్యకల్లు రయ్యుచేయుచున్నది జీవా మునకు వానిని కలుగజేయునట్టి భాగములన్నియు తీసివేయబడి మిక్కిలి కాస్తోక్తముగా రయ్యుచేయుచున్నది. కాళి ఉపయోగమును గుఱి చి నులభముగా తెలుగుగొనుటకై క్రితదెప్పినవైనను అచ్చుకాగితములు అంటించబడి యున్నది. దెప్పినవైనను కూడ యిందు తెలుపబడియున్నది. దానిని ఎప్పుడును గుర్తుకట్టుకలరు.

Robinson's
PATENT BARLEY

Manufactured by
Keen. Robinson & Co. Ltd, London.
ENGLAND.
(Incorporated with)
No 4 J. & J. Colman Ltd., Norwich & London.

కెన్యా తీర్మానము

భారతీయుల కష్టములు

ఇండియానుండి ప్రకటనము

బ్రిటిష్ ప్రభుత్వమువారి తీర్మానము

లండన్, జూలై 30, రాత్రి 11-0:— కెన్యా భారతీయుల కష్టములను వివరించుచు 80. ధాన్య బెన్యానుగట్టు ప్రభుత్వము వారు:— భారతీయ ప్రజల అంతగా ఆధారము నొందిన యానకం నవరము లేదు. అంతగా దూరనవ సరము లేదు. ప్రత్యేక పాతినిధ్యము ప్రభుత్వము పాథములో నిదిగాని. ఉన్నత పాఠశాలకు ఇచ్చుచు గాదు. ఉన్నతాధ్యయనము అవునదిగాదు. మనమేమియుమై మట్టాడుచున్నాం దాని చక్కగ గ్రహించవలెను. భారతీయులే ప్రత్యేక పాతినిధ్యము గోరి. మింటిమాన్ సంగ్రహముల కామనుండి కావలయు ననుచున్నారు. భారతీయులకు ప్రత్యేక పాతినిధ్యము కల్పించవలయు గాదు. వారి ప్రతి ప్రతి లోపము డదు. భారతీయులగుడ అటులనే తలచెద రని నమ్మకము. ఏదైన సేమి వారి ప్రతిపత్తియు యూరపియనుల ప్రతిపత్తియు ఒకటే.

పీఠభూములను గూర్చి తెలుపుచు ఉట్టు నడివి:— భారతీయుల మొదటి నిజమైన, గాఢము, భావోద్వేగముతో నూడున్నదై నను వస్తువులను విక్రయించువారు భారతీయులకే విక్రయించు అవకాశము గల్గిన చాల సంతోషించెదరు. ఈలోపున పెట్టుబడిదారులగు భారతీయులు స్వచ్ఛందముగా భారతీయులకు నిజమగుకష్టము వలసరిబంధము. కెన్యాకువచ్చువారింట కెన్యా నిండిపోవారిసంఖ్య ఎక్కువగుచో వలసవచ్చు దానంతట అకే పరిష్కారమును. ఒక వేళ పీఠ ఆవారము నీయ వలసినవచ్చు వారినిదేవుడు లేకుండుటకు ఇండియా ప్రభుత్వము వారితో సంబంధము చేసి చేయవలెను.

పీలు ప్రభుత్వ ప్రకటనము

వలస సమస్య

లండన్, జూలై 30:— కెన్యా విషయమును గూర్చి భారతీయుల యభిప్రాయమును వర్ణించి, చెల్లనపుట్ట ప్రభుత్వము కెన్యానుగట్టి. చాలవరకు కెన్యా సమస్య భారతీయుల యభిప్రాయముల చాల చిహ్నులతో గూడు కొన్నది. భారతీయులు వచ్చి కేంద్రములను త్రోసిరాజు అనెద ర్హములు ఉత్తమాట అని కేంద్రములతో జెప్పింది జీవనమును గడుపుకొనుటకు. అధికాసంఖ్యములచే ఇతరులు కెన్యాను రావలెని భారతీయవలయున్న భారతీయులను చున్నాం. వారి జీవనము గడచు సాధనములు చిక్కవచ్చుచో భారతీయవలయున వరలపోయి అచటనే పట్టపొసె కొనుట సాధ్యములను తెదకి కొనెదరు.

కెన్యాలో ఉన్న పరిస్థితులకేసి అందరి. సంక్లిష్టపర చుట కష్టము. ఈసంతతి అందరును ఎగిసవిషయమే. కెన్యాలో 10,000 కేంద్రములున్నాం. 2500000 ఆఫ్రికనులు గలరు. 22000 భారతీయులు 32000 అభిజ్ఞులున్నారు.

ఇండియా ప్రభుత్వమువారు భారతీయుల లాభముల నిమిత్తము కేంద్రించనలేక పాటుబడిరి. నాద్యారా భారతీయ విషయమును సవిస్తారముగ సంఘటనలైతి తెలియజేసిరి.

కెల్లనపుట్ట ప్రభుత్వంపై సంఘటన మరల సేను నోక్కి చెప్పవలసి యున్నది. ఈవిషయమై దిట్టముగా కానున్న సభలో జెప్పియుంటిని. కెన్యాసమస్య యొక్కటే గాధిగా రిని, అయినవిరులను భారతీయవలయున్న మరలర అతివాదులను బాధించుచున్నది కెన్యాలో చానమేర్పరుచుకొన్నవారిక రుజాతో జెప్పిరి. ఇదే వారికి ముఖ్యమైన దనిరి అట్లుగనో సేనికథయును అవిషయమై ప్రస్తావించుటకు రా గూడదంటిరి. భారతీయవలయునకు ఈవిషయము అం దెంకును గావలసినదే. దీనికి దృష్టాంతము భారతీయవలయునకు, పైట కవున్నియ, సామ్రాజ్య కాననభవారికీర్వానములే.

భారతీయవలయునకు వలసవలయు అధికారిత్వా గా వుండవలసిన భారతీయుల యభిప్రాయములను తెలియజేయుటకు శ్రీమహా కాత్రి, ద్వారకదాస్ కామతుగార్లు వచ్చిరి. వీరు మనకు కంటికి అద్దము గట్టినటులు భారతీయులమనమును పూర్తిగ

తెలియజేసిరి. బ్రిటిష్ సామ్రాజ్యమును జొమియనులతో పాటు సహా భాగముగా నుంచవలెనయ్యె బ్రిటిష్ సామ్రాజ్య గౌరవమున, సాంప్రదాయమును సంపాదించుటకును భారతీ రాజకీయవేత్తలు గోరుచున్నారు. ఈసంవత్సరముల నున్నను నిడకొని చురము భారతీయుల ఆదగినను ఆలోచింపవలెను.

కెన్యా తీర్మానములన బయలుదేరు ఫలితములు కెన్యా భారతీయుల కెంతయు సంబంధించును.

వార్షింజ ప్రభుత్వ 1921 సువత్సరపు తీర్మానమును నూ చించిరి కాని భారతీయులు అతిర్వానమును ఆధారముగా జేసి కొనలేదు. ప్రతిపదియనునగుడ భారతీయులకు అన్యాయము గల్గెనని భారతీయవలయునానెను. కొంచెము నిదానించి ఆలో చించి చూచిన, వారుజేసినవ్యాఖ్యానము వ్యాఖ్యాము గాదని వారికే తెలియను.

ప్రత్యేక పాతినిధ్యము

ను సెల్వార్క్ ప్రభుత్వ కమిషని. ఇండియాలో ప్రత్యేక పాతినిధ్యము అనేక రూపములుగా నున్నను అయ్యది సామ్రాజ్యకాననభవారికిని పైట కవున్నియవారికిని ఇచ్చుచులేదు.

ప్రత్యేక పాతినిధ్యము ప్రతిపత్తి భంగముగాదని సెల్వార్క్ ప్రభుత్వము జెప్పిందినిజమనిపీలు ప్రభుత్వ జెప్పెను. భారతీయులకును విజనులకును ఒకే ప్రతినిధి యుండిన బాగు డెడిది. ఇద్దరిలాభములను గలిపి వుండేసి ఉపయోగముగా నుం దును. ఇదియే నాకును సెల్వార్క్ ప్రభుత్వమునకు గల భిన్నాభి ప్రాయము. అధినేతకపు సంవత్సరములబట్టి ఇట్టి యభిప్రాయము నాకు గల్గింది. ఆఫ్రికా పాతినిధ్యము దీనికి సరిపోవచ్చును.

కెన్యాలో ఇప్పుడు భిన్నాభిప్రాయము ప్రబలముగా నుండుటచే ఒక జాతివారు ఇంకొక జాతివారి లాభములను కాపా డుట కష్టము.

ప్రత్యేక పాతినిధ్యము భారతీయుల కల్పించి నది సెల్వార్క్ ప్రభుత్వం తెలియజేసిరి. అదియుక క్రొత్తసంగ డిగాదనియు వీలులే చోట్ల దానిని విడిచిపెట్ట వలెనియు సాధారణము. అందరితోబాటు సహా పాతినిధ్యము కావ లెని భారతీయులనుచున్నారు.

పీఠ భూములు

కేంద్రములకు జేరివలెనని జెప్పి భారతీయులకు ఆ ప్రకేతములందు భూములు సంపాదించుటకు వీలులేదనట నాకును విచారముగా నున్నది.

బ్రిటిష్ సామ్రాజ్యమునకు జేదని ఇతర రాజ్యములు ఈవాక్కును బొందునపుడు భారతీయులకులేకుండ నాకు ఇచ్చు ములేదు. యూరపియను బ్రిటిష్ సామ్రాజ్య ప్రజలకుగాని ఆ భూముని ప్రత్యేకముగా ఇచ్చివేయుటకు వీలులేని అనించెదను.

ఈ తీర్మానములందు భారతీయులకు అన్యాయము గల్గె నని భారతీయవలయునకు అనుచుచున్నాం. ఆఫ్రికావారుల సంరక్షణార్థము బ్రిటిష్ వారు సహాయముచేయవలసినదని అందరును ఒప్పకొన్నవిషయమే.

అవిషయమై ఇండియాలో ఎరికిని భిన్నాభిప్రాయములేదని చెల్లనపుట్ట ప్రభుత్వ మనకు తెలియజేసిరి. ముఖ్యము భారతీ రామవారులగుడ ఇండియానుండివచ్చిన రాయబారులు— ఆఫ్రికనుల కేంద్రమును ముందుగా జూరవలెనని అ గి. రించిరి. సానిక పరిపాలన కాని వాభావము తెలుసున్నను జేకములో కేంద్రప్రభుత్వమును వ్యాఖ్యాములుగనని వారికి సంపూర్ణ విశ్వాసముగలదని నాకుజెట్ట అభిప్రాయమిది.

స్వపరిపాలనాసమస్య

బాధ్యతాయుత కృపపరిపాలనము కొంగ కాలులతో ఇవ్వ బడుచుగాదని ప్రకటించిరి. అత్యధి ఇప్పుడు ఆలోచనలోనికి తేలుటకు నాకు కృషియున్నాను. అత్యధియును బట్టి నియోజకాధికారము, ఓటును గూర్చి ఏమి భిన్నాభిప్రాయము న్నను అని అంతము ఖ్యమై నదిగావు. బాధ్యతాయుత ప్రభుత్వంపై వాటిని జూడవచ్చు వాటి అధికార, ప్రమాఖ రము జోవును.

భారతీయులను గూడములలో నుంచుట ను గూర్చి కృషియున్నాం సే పరిష్కారము జేసిరి. నాన కాశముగ వర్తించుచున్న భారతీయులకు అన్యాయము గల్గె నని యనుకొనుటకు వీలులేదు. అది భారతీయులకే తోచును. మిడుమిక్కిలి ఈ విధానము చాల లాభకరముగా నుండునని భారతీయులకే తెలియను. కెన్యాలోనున్న కె.డు జాత్యు వారును ఈ విధానము ప్రకారము వుచే య గ ల ర. ఇట్టి కష్టసమస్యను పరిష్కారముచేయుటలో బ్రిటిష్ ప్రభుత్వమువారు అన్యాయము జేయలేని భారతీ సామ్రాజ్యకాననభవారును స్టేటుకవున్నియవారును గుర్తించెదరు. వలస విషయమునుగూర్చి జాతినిధేకముని నిర్ణయమును ప్రభుత్వమువారు చేయను.

భారతీయ రాజకీయవలయునకు వలసవలయునని భారతీయవలయునని బ్రిటిష్ సామ్రాజ్యముతో పున గాదని మేము జెప్పగలమని మార్చింకుపోవుటకు రాజకీయవలయునని ఖండించుచున్నాము.

తాముజేసిన పను లన్నిటికిని ఆయన గొప్పగా జెప్పకొనటచే బ్రిటిష్ ప్రభుత్వమువారికి ఇండియాలో ఎటు కష్టము. ప్రతిధి కు లోటుగా నుండును.

కెన్యాలో భారతీయులు కెన్యా తీర్మానమును తమకే మియు కృషియున్నాం లేదని యు తమకు అతి భయంకర ముగ నున్నదనియు అన్ని విషయములందును సంపూర్ణ సమాన ప్రతిపత్తి గడించుటకు ప్రబలముగా ప్రయత్నించవలెనియు ఇకముందేమిచేయుటకు మీ సలహాకు ఎదురు జూచుచున్నార మనియు లండన్లోనున్న కెన్యా భారతీ రామవారులకు తంతి నిచ్చిరి.

జర్నలి

రూరలో సాత్వికనిరోధమును బలపరచుటకు జర్నలు లకు ఆర్థికసామర్థ్యము లేదని తెలిసి చాలమంది జర్నలు ఆ క్రైస్తవమున్నాడు. అపు డపుడు సాత్వికనిరోధము వదిలిపోవు ననుకొనుచున్నారు.

బ్రిటిష్ సమస్య వర్తమానముల విషయమై బ్రిటిష్ వారి కిచ్చిన ప్రభుత్వము స్పష్టముగా నున్నదనియు సందేహములకు అవకాశము లేదనియు నగానులు అనుచున్నారు. తా మిద్దరికిని ముఖ్యముగా భేరములేదని.

బహిష్కరింపబడిన కార్మిక సభ్యులు

కామన్సుభనుండి బహిష్కరింపబడిన కార్మికసభ్యులు 4 గురిలో ముగ్గురు సోచవారము మధ్యాహ్నము పార్లమెంటు సభలో కూర్చుండుటకు వచ్చిరి. కాని పోలీసువారు అటకా యించిరి.

కాని వీరిబహిష్కారపు టుత్తరపు గద్దజేయుటకు ప్ర ధానామాయుడు తీర్మానము నుపసాదించుననియు ఈ విషయ మై ప్రభుత్వమువారికిని రా సేవగ్గోళాలు గారికినిపోయినవారము. ఏర్పాటులు జరిగెనని తెలియచున్నది.

అమెరికా అధ్యక్షులు

హార్డింగుగారు ఆనాలోగ్గముగనుండుటచే వారి సంచారక కార్యక్రమమును ఆపివేసిరి. రోగము చిహ్నుగనున్నదనియు ప్రత్యేక పరీక్షాసమయం వైద్యులను రప్పించుచున్నా రనియు తెలియచున్నది.

అమెరికా-తుర్కీ

అమెరికను రాజుబారికిని తుర్కీ రాజుబారికిని అమె రికనుహక్కులనుగూర్చి కవునవచ్చింది. ఈవిషయమును ప్రత్యే క పరిష్కారులకు తెలియజేసిరి

హల్లు, టిప్పిలో నా కాశమునూలీలు అందరును పరిలో ప్రకటించిరి తెలియచున్నది.

రషియను కెంపెనీ యొ టి అనుభవించుచున్న వర్తకపు మొనావలీని రద్దుజేయవలెనని పెషియనులు కొరుటచే రి యనప్రభుత్వమువారు నిరాకరించిరి. అందుచే ఉభయులకును వర్తకవారము అడ్డిది.

తలుకు (స్వకీయ విలేఖరి)

తుర్కీ సంధిఉత్సవము

28:— శ్రీయుత తల్లాప్రగడ సరసింహ శర్మగారి (కామగిరి) అభ్యుత్తర క్రింద బహిరంగసభ జరిగినది.

శ్రీయుత పుసులూరి కోదండరామయ్యగారు మీరు భిలాఫత్ సమస్యకలను గుర్తించు యాలోచనము చేయుటకును కారణములను విపులముగ నుపన్యసించిరి.

శ్రీయుత కోవ్వలి గోపాలరావుగారు

మీరు ప్రస్తుత రాజకీయ పరిస్థితుల గుర్తించు హిందూ మహమ్మదీయ సమ్మేళనము గుర్తించు బాతీయపతాకము గుర్తించు నుపన్యసించిరి.

శ్రీయుత యర్రగిల్లి వంగయ్య పంతులుగారు

మీరు యీనెల 25 వ తేదీన వచ్చి కాకినాడలో జరుగు కాంగ్రెసునకు ఆహ్వానసంఘసభ్యులను చేరిపించి 27 వ తేదీన విలూరునకు వెళ్లిరి.

శ్రీయుత టంగుటూరి ప్రకాశంపంతులుగారు

మీరు యీనెల 27 వ తేదీన వచ్చి స్వరాజ్య ప్రతికట వాటాదారులను చేరిపించిరి. వ్యాజ్యవాదు లందరిచేతను స్వరాజ్యప్రతికట 6 నెలలవరకు చందాదారుల చేరిపించి వాటిరాత్రి యే దెబబాడకు వెళ్లిరి.

టెలిగ్రాఫ్ అండు టెక్నికల్ ఇన్ స్టిట్యూటు

ఈపాఠశాలనుండి తండ్రిపరీక్షకు 11 గురు విద్యార్థులు క్లెర్క్ గా అందు 4 గురు టెంట్ పరీక్షలోని 8 గురు లెడర తరగతిలోను కృతార్థులైరి. ఈచిన్న రాజధానిలో యారీతిగ మరేపాఠశాలయందు చదివినవిద్యార్థులు కృతార్థులు కాలేక పోయిరి. ఈవిద్యార్థులను నిరుటివస్థలో మే యిచ్చట ప్లాపించిరి. ఈవార్తలను రాష్ట్ర ప్రజలకు యాపాఠశాలయందు కలిగిన గౌరవమింతయని చెప్పుటకు నలవికాదు. ఈనెల 2 వ తేదీన వేంగి సెంట్రుల అసెంబ్లీరము తెరువబడినది. నూతనవిద్యార్థులు చేరుచుండిరి.

బక్రీను వంతుగ - కోరుపోలు

25 వ తారీఖున బక్రీనువంతుగ మాగ్రామమున మహా విభవముతో జరిగినది. ప్రాంతగ్రామములనుండికూడ మహమ్మదీయులు మాగ్రామమునకువచ్చిరి. ఉదయము నెనిమిదిగంటకు మహమ్మదీయులందరును ప్రార్థనల జరుపుటకై మామిడితోటకు వెదలిరి. ఈసమయమునకే, మ. రా. శ్రీ దంతుర్తి సుబ్బారావుగారు పగడాల వెంకటరత్నముగారు, హక్కి, వండిత, పి. వాసుదేవ శాస్త్రిగారు మున్నగు హిందువులు తోటకువచ్చి ప్రార్థనలను జరిపిరి. ప్రార్థనాంతరము ఆచార్యకారము హిందువుల చేతులను మహమ్మదీయులు పట్టి చూడమున జేర్చుకొనిరి. సాయంత్ర మైదుగంటలకు భజనలోను బాతీయ పతాకములతోను రాట్నములతోను నూరేగింపు టుర్కీరము జరిగినది. అన్ని కర్ణములవారును యాయుత్సవములో పాల్గొనిరి. పిమ్మట, శ్రీ సీతారామస్వామివారి యాలయమున కెదుట బహిరంగసభ జరిగినది. వండిత వాసుదేవశాస్త్రిగారు హిందూ మహమ్మదీయ సమ్మేళనమును గుర్తి గంభీరపద్యాసమును జేసిరి. సభజనా ప్రదముగ ముగిసెను. (ఒకవిలేఖరి)

సహకార పరపతిసంఘములు వాటి అభివృద్ధి

(శనివారపు సుబ్బారావు)

హిందూజాతీయనందు బ్రిటిషుకరిపాలనకు పూర్వము యిటువంటి సంఘములు శత్రుత్వసహాయము లేకయే ఒకటటుం బయనకు మరియొక టటుంబయ అన్ని విషయములలోను అన్యోన్య స్వసహాయము చేసికొనెడివారు.

బ్రిటిషు కరిపాలనములో ఆంగ్ల విద్యులన ప్రతిష్ఠికి టటుంబ కర్మవహరములలో స్వార్థకర్మము కావలెననే కోరిక చిన్నపాటనుండియే కలుగుచున్నది. ఈ కర్మకర్తము వుండి భావముగ పరిగణింపబడనందున అన్యోన్యసహాయమునకు హాని కలిగించినది.

పూర్వీకులు ఒకటటుంబయములోని ఆస్తిని పంతుకొని జేరుకడుటకు యత్నములేయే వుండిరి. సహజముగ భారతీయులు కర్మసహాయమునందును వర్తమానమునకు కరమార్గకచింతయందును ఎక్కువ అభిలాషగ నుండిరి. క్రమేణ యీ భావము నశించుచు దాస్యరాజము ఎక్కువగుచున్నది. ఒక టటుంబయ యొక్క ఆస్తిని పంతుకొనిన కొలదికన్న తక్కువ కర్మసహాయము చేసికొనుటకు విరివిఁ భూమిలేక క్రమేణ వీరలగుచుండిరి. ఈ అంశమును బాధింపట టటుంబయములోని వారు వేరుకడి నను పోలమునుమాత్రము పంతుకొనక కర్మసహాయము కొరకై ఆ టటుంబయములోనివారిని నోకరిని నియమించి కర్మసహాయము కృత్తిచేయుట మంచిది.

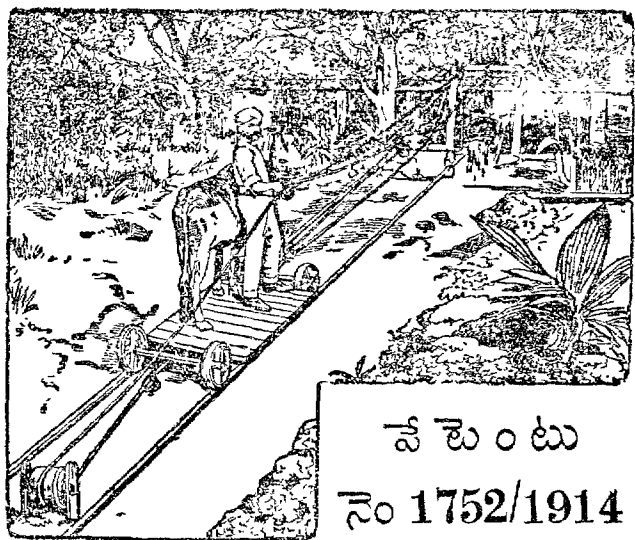
పంజాబునందు యీ సహకారపరపతిసంఘముల ఆప్త ననుసరించి కర్మసహాయము కృత్తిగాంచుటకు గాను ప్రతిగ్రామములోను ఒక్కొక్కని కంఠ పోలమున్నదో తెలిసికొన ఆ గ్రామములోని పాలకులయొక్క నోకరానికేసి కీడు మేల్లకట సను డబ్బు ముదరాంబువించి ఒకపోట ఎవరి కంఠపోల ముండకలయినో ఆ పాలకులయొక్క ఒకపోట నుండుట్లు పంచివెట్టుటకు తగు ఏర్పాటులు గావించుచుండిరి. జేకమంతయు యీ రీతిగ కచ్చివయెడల కర్మసహాయవార్లకు మంచిసౌఖ్యముగ నుండుటయే గాక కర్మసహాయభివృద్ధిసొందును.

హిందూజాతీయ మరల పూర్వపురస్కార్యసిద్ధిలోనికి వచ్చుటకు కర్మసహాయము, కర్మప్రశ్రు ముఖ్యకారణము. కావున కర్మప్రశ్రుకు మరల పునఃస్థాపించకలె నన్న ప్రతిగ్రామములోను పరపతిసంఘములు స్థాపించి అయిదుగ్రామములు ఏకముచేసి వాటికి నోకరిని నియమించి వానిద్వారా క్రతియింప ను రాట్నములు నెలకొల్పి ఆ రాట్నములకు కావలసిన పత్రి నంతను నోకరానికొని నిజునచేసి నూతనీయుటకు తగు ఏర్పాటులు గావించి ఆ నూతనీ కర్మముల రయోజనచేయించి ప్రతి గ్రామమును ఆ కర్మములనే ధరించుటకు తగు ఏర్పాటులు గావించుట మంచిది.

పరపతిసంఘములు ప్రతిగ్రామములోను 'వ్యాపించుట లేదు. వీటి సౌకర్యములు గ్రామవాసులకు బాగుగ తెలియుట లేదు. ఇందుకు ముఖ్యకారణము ఏమన అప్పుతెచ్చుకొనువార రహస్యముగ తెచ్చుట నలవాటై యున్నది. ఈ ఆలవాటు పోయినగాని టటుంబయము సరియైన యాస్పత్యసిద్ధికి రాకావు. పరపతిసంఘములలో అప్పుతెచ్చుకొనువాని అప్పు ఆస్తుల వివరము ఆసంఘములో వ్రాసువలెను. వారి ఆదాయములను బట్టి అప్పు యిచ్చుచుందురు. ఈ ఆశములు బహిరంగముగ తెల్లపుటకు యిచ్చుములేనివారై రహస్యముగ ధనకుంతుల యిండ్లకబోయి ఎక్కువ కడ్డినై నను యిచ్చి అచ్చును నోట్లు వాని కొద్దికొఱులలోనే ఎక్కువ అప్పులపాలై ఆస్తులను పోగొట్టుకొనుచుండిరి. ప్రతిగ్రామములోను ధనవంతులే పలుకుబడిల వారుగ నుండురు. వారికి యీసంఘములను స్థాపించుట కిష్ట ముండదు. ఈ సంఘముల వలన ప్రజలను చాగు కరుణకలెననే ఉద్దేశ్యము యీ డిపార్టుమెంటు సభికారులకు న్నయెడల వారు యిండు లాభములను ప్రతిగ్రామమున నున్న ప్రజలకు పోషించుటకును సంఘములు స్థాపించుటకును తగు ఏర్పాటులు గావించుట మంచిది. ఈ పనిచేయుట నిర్మాణ కార్యక్రమమునకునూడ మంచిది. కావున కాంగ్రెసువారైనను పూనుకొనుట మంచిది. (ఒకవిలేఖరి).

వెంచి అధివేతములకు నూడ వాయువార్తాప్రచారమును ఏర్పరుచుటకు ప్రణాళియు జరుగుచున్నది.

రామచంద్రవీరము

మిక్కిలి తేలికగా
పనిచేయును
అయితే
ఫలము
అధికము.

ప్రతమోస్తురు మోటకు రెండు
వేటెంటు ఎద్దులను కట్టితోలిన పైకివచ్చు జల
నెం 1752/1914 ముకంబెను రామచంద్ర వీరము

నకు ఒకే యెద్దునుకట్టి మోటతోలిన జలము అధికముగా వచ్చును. మఱియు చాల గంటలసేపు అధికముగా నూడ పనిచేయునని శాస్త్రపరీక్షవలనను స్వంత అనుభవము వలనను నిరూపించబడినది.

మొదటిది ధర తక్కువ, సంరక్షణఖర్చు అనావశ్యము
ఒక చిన్న బిడ్డచేతగూడ సులభముగా వాడతగినది
ఇది లేక ఏ వ్యవసాయదారుడును
తన పనిని చేసుకొనుటకు వీలు లేదు.

వినరములకు వ్రాయునప్పుడు, బావియొక్క లోతును ఏ రకము పగువులను ఉపయోగించునది తెలుపవలెను.

Apply to the Manufacturers:—

Best & Co Ltd.,

Post Box No 63.

MADRAS. L 75.

వైద్యపు ఖర్చులు

మదరాసు శాసనసభ మెంబరు గారగు మహారాష్ట్ర కేసు టి. కేశవ శర్మగారు ఇట్లు వ్రాయుచున్నారు:—

సంవత్సరమునకు మనదేశమునందు వైద్యపు ఖర్చులు ను మారు 60,00,00,000 అయి వై ఖర్చు రూపాయలకు ముగ్గురి. ఈ మొత్తమును ఖర్చుపెట్టు విచారచందు ఇండియా (డిల్లీ) శాసన సభకు అధికారము బాల్తుగా లేదు. ఇట్టి ఖర్చులను దిట్టవరము వారు లండనుపట్టణమునందు ఇండియాదేశపు మంత్రియే. వారి కార్యక్రమమునైన మనశాసనసభకు అధికారము లేదు. అట్టి అధికారము కలిగింది పార్లమెంటుదేశయే. ఇట్లుండెను, ఒక్కొక్క సంవత్సరమున ఇండియాదేశపు మంత్రిగారి అధీనమునకు నకునందు ఆ ఆదాయములను శోధించి అందలి లోకములు ఎత్తిపెట్టుట ఆచారమై యున్నది. 1921-22 సంవత్సరమునకు ఎప్పటివలె ఈ లెక్కలు క్రిమమైన ఆడిటుచేత తగ్గవలె బడినవి. ఈ ఆడిటువ్రాసిన నివేదికను గమనించిచూడగా వైద్యపు ఖర్చుల విషయమై జరుగుచుండు దూబరదండితనము ఇంత యని చెప్పవలసివచ్చును. 1905 సంవత్సరమున ఒకవైద్యాధికారి పికోవక్త పుచ్చుకొన్నాడు. అతనికి సంవత్సరమునకు 8000 రూపాయలు ఉపకారవేతనముగ నియోజ్యము చుండెను. అతనినే మరల ఇండియాదేశపుమంత్రి 1914 సం॥మున అట్టి అధికారమునకు నియమించిరి. అతడు 19 దినములు మాత్రము పనిచేసి చేతగానిని రాజీనామా నిచ్చెను. ఈ 19 దినములు తని చేసినందుకు ఇండియాదేశపు మంత్రి ఇతని పేకొవక్త మొత్తమును హెచ్చించిరి. ఇట్లు హెచ్చించిన కారణము చే మొకటికంటె నెలకు 200/ రూపాయలు అధికముగా అతనికి చెందుచున్నది. ఇట్లునే మరి ఎందరు పేకొవక్త ఉద్యోగములను నియమించి ఒకడు 21దినములు మరియు 24దినములు పనిచేసిరి. ఏ పనిచేసినవని తృప్తికరముగా నుండకుండు వారిని హనుండి లోగించ వలసి వచ్చెను. ఈమాత్రమునే వారిద్దరి పేకొవక్తలు హెచ్చించబడిన ఒకనికి నెలకు 60 రూపాయలు వంతునకు మరియుకనికి నెలకు 185 రూపాయలు వంతునకు హెచ్చుగా చేర్చిచుచున్నారు.

ఇట్టి కర్చున్నియు మనదేశము నందేయే ధరించవలసి యున్నది. మనదేశపు కరమానములు ఖర్చుచేయుట యందు సంపూర్ణమైన అధికారము మనశాసనసభకే విదువబడునట్లు ఈ క్రిమములు అనుభవించుచుండవలెను. ఇందుకే మనము ఆతిక్రమముగా స్వరాజ్యక్రమమును సాధింపవలె ననటం. ఇందుకే దేశమందు రెండువిధములైన ప్రయత్నములు జరుగుచున్నవి. ఒకటి విధమైనదనియు, మరియు టి సరసమైనదియు, ఈ ప్రయత్నము ఎప్పుడు ఫలవంత మనోకాని ఫలమునకు తయ్యకము శాసనసభలను అన్నివిధములుగా ప్రజలు బలకరచుచుండుట కర్తవ్యము. మనకు స్వరాజ్యము లభించినపిమ్మట సహితము అప్పటి గవర్నమెంటునైన అధికారములు కలిగి ఆదాయవ్యయములను శోధించి నిర్వహించవలసి నట్లయితే శాసనసభలను యిప్పటినుండి బలపరచుచుండవలెను.

గవర్న మెంటును పన్నుపెట్టుట

మదరాసు శాసనసభ మెంబరు గారగు టి. కేశవశర్మగారు ఇట్లు వ్రాయుచున్నారు:—

స్వరాజ్యమునగా ప్రజలకు గవర్న మెంటు లోబడియుండు నట్టి యెటువంటి పేరు. ప్రజలకు మన అధికారములు కలిగివుండు సంఘములకు శాసనసభలని పేరు. శాసనసభల కర్తవ్యములు వివిధములు. ప్రజలమైన పన్ను వేయవలెను అట్టిపన్ను వేయవలెనా? తూడదా? అను అశములు వివరించి తీర్మానించి గవర్న మెంటుకు అధికార మిచ్చు మొదటికి. జనులు పాలించుటకై గవర్న మెంటుకు అధికార మొందుట చట్టముల కాసింతుట రెండవది. గవర్న మెంటు జనులను పాలించుటకుండు అట్టిచట్టములను మించి ప్రవర్తించువును అట్టి ప్రవర్తనను అడ్డగించుట మూడవది. ఏకారణముచేత నైనను ఒక గవర్న మెంటు శాసన సభలవ్యాపారాళికలకు జనుల సమృద్ధికి లొంగునపుడు అట్టి గవర్న మెంటు కద్దతినే సంపూర్ణముగా రద్దుపరచి వేరే గవర్న మెంటును స్థాపించుట కాలవది.

ఇప్పటి శాసనసభల యొక్క కర్తవ్యములు కావు. పన్ను శాసనసభలకు అధ్యక్షమునకు పన్నుపెట్ట బలవంతమి యున్నది. ఇట్లు బలవంతులకు ఇప్పటికితియందు అనకాళములు కన్పి యున్నవి. మొదటిది పార్లమెంటువాకే యిప్పటికీ

శాసనసభల మూలమున స్వరాజ్యక్రమమునకు మనదేశమునకు ఒకసంఘము యుక్తమని ఒప్పుకొనియున్నాడు. రెండవది. అట్టి సంస్కరణ కద్దతిని శాసనసభల విధ్వంస శాసనసభలయందు పుడు సభ్యులతో గవర్న మెంటు కత్తునువారికంటె ప్రజా ప్రితి నిధుల సంఖ్యయే హెచ్చుగా చేయబడినది. మూడవది గవర్న మెంటువారి ఆదాయము అందాజు కట్టిన యేమేట వివరించి తీర్మానించునది. సంవత్సరమున తమ ఆదాయమును నియమములందు గవర్న మెంటువారు బడ్జెటుకు మించి ఎక్కువ ద్రవ్యము కావలెనని అడిగినపుడు అట్టి తగాదాలను వివరించి తీర్మానించుట కాలవది. గవర్న మెంటును తాము చెప్పినట్లు సదుపాయములను చేయుటకు యీ కాలగ అధికారము ముఖ్యమైన సాధనము. ఒక ఏనుగు మంది మాతోటికి రాసపుడు దానికి కొన్నిదినములు ఆహారము నియోజ్యండుటయే చికిత్స. అట్లే ఒక గవర్న మెంటు ప్రజలముట వివరములు సంపాదించుట, జదువు, ఏటువంటి కావలెనని గవర్న మెంటువారు ద్రవ్యము కొరవలెను శాసనసభ వారు నిరాకరింపుటయే గవర్న మెంటును కత్తుపెట్టుట ఏ సభయను యీ సాధనము యిది నరకు మూడు సంవత్సరములుగా వినియోగించి యుండలేదు. ఈ కాలమైన 28 వ తేది ఇండియా శాసనసభలో సభ్యులుగా నుండు మహారాష్ట్ర రంగారాజుగారు గవర్న మెంటునైన ప్రయోగించిరి. గవర్న మెంటునకుం అధినివండుకొను విషయమందు 77 లక్షలరూపాయలు కావలెనని శాసనసభ వారిని కంక్షను చేయవడిగా కొరికి. ఈసంగతియందు మహారాష్ట్ర రంగారాజుగారు కూడనని ఆక్షేపించిరి. శాసనసభవారి తీర్మానములను రెండుసార్లు గవర్న మెంటు అతిక్రమించి ఉప్పుపన్ను భూములపరచియుండుట అక్రమ

మనియు అట్టిఅక్రమమునకు కిక్కుగా యిప్పుడు అది 77 లక్షల రూపాయలు ఇయ్యకూడదనియు వాదించిరి. ఈసలహా వోట్లుకు పెట్టబడినది గవర్న మెంటువారిపక్షము 58కు రంగారాజు వారిపక్షము 17 మందిగ్ని వోట్లను యిచ్చిరి. తుదికు రంగారాజు వారివారివారు అంగీకరింపబడక త్రోసివేయబడినది. ప్రజా ప్రతిభలగు మెంబర్లందరు యేకవాక్యతతో రంగారాజువారి వాదమును ఆమోదించివుడుపట్ల సాక్షకమైయుండును అ ఆమోదించి తీర్మానించి వుండెను అట్టితీర్మానమును ఒకసార్లు వ్యాపార గవర్నర్ జనరల్ గారు దాటుకొని వుండవలెనని కొందరు ఆక్షేపించవచ్చును. ప్రజాప్రతిభలగు విమర్శము లేనపుడు అట్టి ఆక్షేపణయందు బల మెట్లుండునో ఈసంగతియందు శాసనసభ్యులు ముగింక దీక్ష వర్తింపవలెను. ఈ 1923 యెలక్తులలో వోట్ల వోట్లను నప్పుడు ఈతరున గవర్న మెంటును పన్నుపెట్టుట ద్వారా లాచుకొను ధర్మము నకు యే ఆధ్యక్షి వోట్లు కొను నో అట్టివారికి వోట్లు ఇయ్యవలెను. ఇట్టిదీక్ష కలిగిన సభ్యులసంఖ్య శాసనసభలయందు హెచ్చుకొలది గవర్న మెంటును లోబరచుకొను కర్తవ్యము ప్రజలలో కృద్ధిచును.

గవర్న మెంటును పన్నుపెట్టు సాధనమును మెట్లు మొదట ప్రయోగించి దోష చూపిన మహారాష్ట్ర రంగారాజు వారికి ఈరాజధాని ప్రజలందరు కృతజ్ఞులు వారి వాదము జయించక పోవుట వారికప్పుకాదు. తక్కిన శాసన సభ సభ్యులు ఈ క్రొత్తధర్మమును గ్రహించక పోవుటయే ఈ అవజయమునకు కారణము గనుక యిక్కందు శాసనసభలకు ఎన్నుకొన కొరవారు ఈ భాగమందు తీర్మానించు కొని తమ మనోగతమును వోట్లరద్దుచుండుగా తెలియ జరచుట ధర్మము. వోట్లరద్దు సహితము ఈక్రొత్తధర్మమును ఆ గీకరించి సమృద్ధిచు అభ్యర్థనకే తమ వోట్లు నిచ్చుట మిక్కిలి యుక్తముగా నుండును.

పెటర్ జూనియర్ ఆయిల్ ఎంజినులు

పరిమాణము

1½

3

5

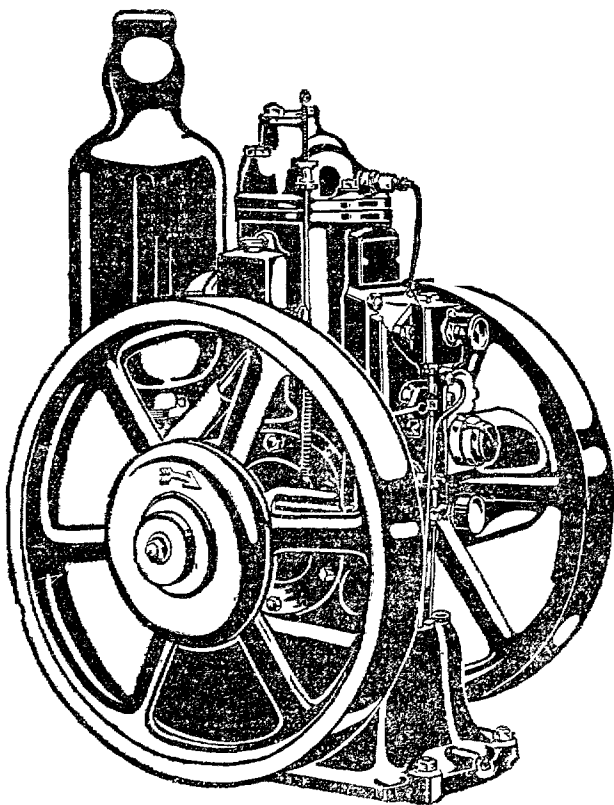
8

నికరమైన

గుట్టములు

బలముగలది

“Actual
Horse
Power”

ఆయిల్ ఎంజినులు తప్ప మరేమియు తయారుచేయనట్టి కంపెనీచే పురుమాషిగా అభ్యుత్తమైన మోస్తరులలో ఆయిల్ ఎంజినులు 2½ సంగములనుండి తయారుచేసి ప్రస్తుతము పెటర్ జూనియర్ ఆయిల్ ఎంజిను కనిపెట్టబడినది. ఇందుచేతనే ప్రపంచమందు అది మిక్కిలి సరసమైన, సులభమైన, శ్రేష్ఠమైన, ఎంజిను అని చెప్పబడుచున్నది.

పెటర్ జూనియర్ ఎంజినులు, వికర్పు - పెటర్, సెమి - డీసల్ ఎంజినులు 1½-510 బి. ఎచ్. పిలో అన్ని పరిమాణములలోను తయారు చేయబడుచున్నది.

BEST & Co., Ltd.,

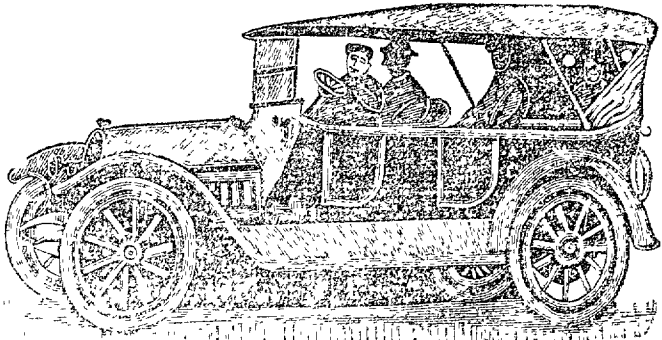
E 75.

Post Box, 63,

MADRAS.

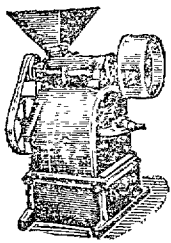
మోటారును నడుపుటకు నేర్పబడును

అన్ని భాషలలోను ఉపన్యాసము లివ్వబడును
కూరదేశమునుండి వచ్చు విద్యార్థులకు ప్రత్యేక సదుపాయములు గలవు.

సవరణచేసి కొత్తగా ముద్రింపబడిన మా ప్రాసెక్టసు ఆంధ్ర, ఆరవ, అంగ్ల భాషలలో గలవు.
ఏది కావలయునో తెలుపుమా ఒక అణాస్తాంపును పంపిన పంపబడును.

శ్రీ రాం మోటారు స్కూలు,
1/28, మూకర్ నల్ల ముత్తువీధి, జార్జి టౌను, మద్రాసు.

బెర్రీసు రైసుహల్లరు అందు పాలిషరు

698

Head office:—
CALCUTTA.

B. D. BERY & Co.,
8 Sembu Doss St., Madras.

ఇది మిక్కిలి లాభకరమైనది!

ఇది మిక్కిలి లాభకరమైనది!

నేరుగా తయారుచేయునట్టి వారివద్దనుండియే మీకు అవసరమైన బొప్పిములను తెప్పించుకొనుదు

Dacca Ayurvedia Pharmacy Ltd.,

The Place For Economy Genuineness & Reliability

ది దక్క ఆయుర్వేదీయ ఫార్మసీ (లిమిటెడ్)

మితన్యాయమునకు, శ్రేష్ఠత్వమునకు, నమ్మకమునకు ప్రసిద్ధి చెందిన బొప్పిముల
హిందూ ఔషధములు అంతిమము, బర్మా, సిలీను మొదలగు జాగ్రత్తగా నిర్మితముగా ప్రాచీనములగు
వ్యాధివివరములు తెలిపిన బొప్పిములయొక్క ఉచితముగా తెలుపబడును. దరఖాస్తు పంపినచే క్యాబు
లాగు, క్యాబులకు యినాముగా పంపబడును.

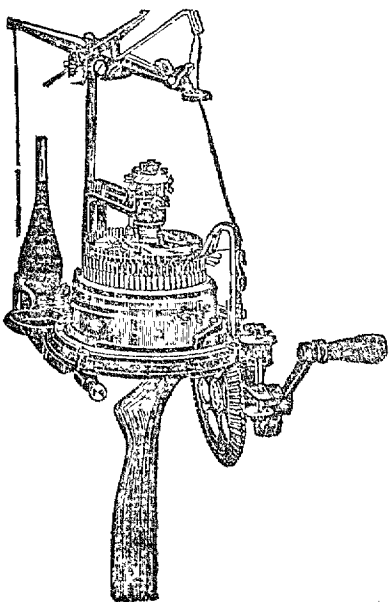
Head Office :—Dacca 8, 8-1 Armenian Street Decca
Calcutta Branches :—Stand Road Bhawanipur. Sovabazar. Bow Bazar.

కొత్త హారిసన్ "సన్"

గుండ్రమైన నిట్టింగు మెషిను

522

గృహము, న్యచి, కర్మాకారము మొదలగు పనులకు పయోగించవచ్చును.

శ్రేష్ఠమైన రికము, ధరసరసము, చాలకాలము వరకు
బాగుగా పనిచేయును

మేజిస్ట్రేట్స్ చిన్నివి, పెద్దవి, బనీయనులు, మొదలగు
వాటిని అల్లును, అంగ్లనామజ్యమందు
అంతిమము వాడబడుచున్నవి

ఇంగ్లాండులో సెన్స ది హారిసన్ పేటెంటు నిట్టింగు
మెషిను కంపెనీ, (లిమిటెడ్) వారిచే
తయారు చేయబడినవి.

వివరములకు ఈ విజుర విలాగమునకు వ్రాయవలెను:—

For Particulars apply to :
W. H. Brady & Co., Ltd.
MADRAS

Telegram : "BRAD"

వన ఓషధులు

నిజమైన వనమూలికలను వైద్యశాలలకు
వైద్యులకు సరసముగ విక్రయించబడును,

సుగంధిపాల వేరు (పడమటికొండలది) బారువ
రు 90. మణుగు రు 5.

ముత్తవపులగము వేరు (బలామూలం)
బారువ రు 80, మణుగు రు 4½.

అశోకపట్ట (కేరళదేశము) బారువ రు 120
మణుగు రు 6½.

లాద్దుగపట్ట (కేరళదేశము) బారువ రు 100
మణుగు రు 5½.

ఆరేపువ్వ (ఉదయగిరి) మణుగు రు 8.

శ్రీచందనము పొడి (మైసూరు) వీశ రు 2½.

మరియు పట్టివేరు, కురువేరు, ఎఱ్ఱచిత్ర
మూలము, మిరపకాండవేరు, పాపాణాభేదవేరు,
మొదలగునవి దొరుకును.

కేన రి కు టీ రం,

ఆయుర్వేద అనువదళాల,

పోలీసు కమిషనరు ఆఫీసులోద్ధ,

ఎడంబూరు, మదరాసు.

THE SCIENCE OF SELF.

A highly philosophical work by
Swami Raghunath Rai, combined with
up-to-date hygienic principles, which,
when followed, will surely make a
coward into a hero, an invalid into
an Athlete, and an infidel into a
saint. Worthy to be read by one and
all. Price Rs. 3/- postage extra.

Office of the Science of Self,
9, Broadway, Madras.

జాతకరత్నము

గొప్ప రత్నధర! ఆర్థభరీదు!
జన్మనక్షత్రము పుట్టిన తేదీ వేళ మున్నగునవి లేకయే సంక
త్యర ఫలితములను క్యాకెక్టరు రీడింగుతో నహి యెన్ని సంక
త్యముల కైనను జ్యోతిష్కుని సహాయము ఆస్కరిలేకయే
తమంకట తాము వ్రాసికొనగలరు. ధనము, సంతానము, ఆయు
రారోగ్యములు మున్నగు ద్వాదశభాషములతో మీ మీ జాత
కములను మీరే వ్రాసికొనగలరు. ఇది యింటిజ్యోతిష్కుడు.
దీనివల రు 2-0-0, నెలాఖరులో గా కొనువారికి 1-0-0 మాత్రమే.
వలయుచో జాతకములను సరసమైనధరకు పంపబడును.

(164) గ్రేటు యిండియన్ జ్యోతిషాలయము,
ఖిసింగ్టన్, విశాఖపట్నంబిల్లా.

బహుమూనము

వైద్య విద్య

అయూరారోగ్య శాస్త్రములకు మాగ్గడర్సీ
అన్ని భాషలలో దొరుకును.

కాశీవైద్య వారాణసికి లేకవత్,

(8198) కీ, విశాఖపట్నంబిల్లా, మదరాసు.

అష్టతాంజనము

లోకమయహర కస్తూరిమాత్రలు

పిన్నలుమొదలు వయస్సైన పెద్దవారివరకు సాధారణ వ్యాధులన్నిటిని వాడతగినది. 594

250-300 మాత్రలుగల సీసా 1-కి ధర 0-4-0 1 మొదలు 6 సీసాలవరకు రూప 1-4-0

505 మీ లోకమాన్య కస్తూరిమాత్రలయందు మీరు తెలిపినన్ని గుణములుగలవు దయచేసి తక్షణం కి బుద్ధును వుండును.

ఎం. మొక్కయ్య, తాలూకా గుమస్తా గురుజాల, గుంటూరుజిల్లా.

506 మీ లోకమాన్య కస్తూరిమాత్రలు అందరున వ్యత్యాసములేక వాడవచ్చును. ముఖ్యముగా తొంబూలముతో వాడిన మలబద్ధకము ఎంతకాలము నుండియున్నను మాయమగును. తక్షణమే 6 బుద్ధును వుండును.

ఎన్. పార్థసారథి అయ్యంగారు, ఏజంటు, బెన్సు అందు కో. నైవాపురము.

బూల నుభోదయ ఇది బిడ్డలకు కల్పతరువు. శ్రేష్ఠమైన మూలికలనుండి కాస్త్రీకముగా తయారుచేయబడి నదిబిడ్డకి, ఆకలి తగ్గుదుట, భేదము, చురుపులు, తీట, చిక్కిపోవుట, నిద్రలేమి, మలబద్ధకము మొదలగు వాటిని పోగొట్టి మంచిగుణము వుట్టిరచ్చును, 20 దినములకు సరిపోవు బొవధము బుడ్డి 1-కి ధర 0-12-0

507 మీ కస్తూరిమాత్రలు నిజముగా అన్ని వ్యాధులకును మంచి గుణవిధునది. 12 బుద్ధు వుండును.

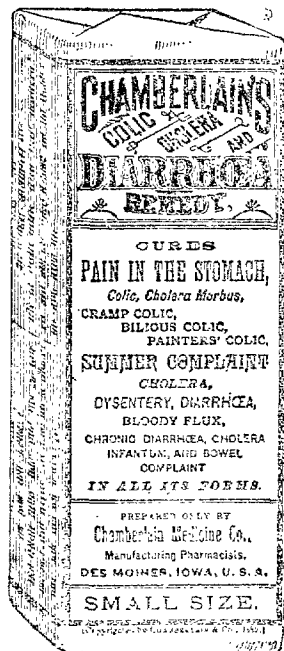
కంటెరావు దేశ్‌పాండి బైర్ కాట్ డక్కా (బెన్సు) బ్రహ్మపూరు, గుల్బర్గా.

రు. 2 లు బొవధములుకొనువారికి మా శ్రీరాములవారి పట్టాభిషేక క్యాలండరు ఇవూ.

ప్రాచి:— సం 881, రెండుకెట్టిపిల్లి, మదరాసు, ప్రాచినుండి చి పీట వండువచ్చు.

చాళిపుట్ట వంకటాచల పండితులు శ్రీ శివారావున వైద్యశాల మైసూరు. (2)

చేంబర్లెన్ గారి
శూలనొప్పి
అతి సార
నివారిణి (2)
ఈ వ ధ ము ను
సేవించుటచే
కడుపు నొప్పి, గ్రహణి,
అతిసారము, శూలనొప్పి,
పేగు సంబంధ మైన వ్యా
ధులు మున్నగునవి అత్య
ద్భుతముగా కుదురును.
అన్ని జాగాలలో విక్రయ
చూగకు దొరకును. కికి

Delightfully Refreshing.

For Health and Beauty.

ERASMIC

SOAPS & PERFUMES.

"ERASMIC" Perfumers, LONDON, PARIS.

To BE OBTAINED FROM ALL STORES & DEALERS.

107-108 డ్రిగ్లెల యెండవేడిమికూడ తెలియునుండు పెట్టు? 10451

వైద్య రత్న పండిత డి. గోపాలాచార్య గారి

అష్టతామలకతైలము

ను ప్రతినిత్యము తలకురాచుకొని స్నానముచేసిన ఎంత ఎండ వేడిమి గాని తెలియదు. ఈ తైలము కండ్లకును, మెడకును చలవకలిగించి, నరములకు బలమునిచ్చి, మాడుపోట్లను నిర్మూలముచేయును తలనొప్పిలను బోవణమును; అతినిద్రను, నిద్రలేమిని బోగొట్టును; నెరిసిన పెట్టుకలను నలుపు చేయును; పట్టుకుచ్చునలె పెట్టుకలను బెంచును. నడబెట్టులను గానియ్యను. యోచన చేయువారికి ఇదిమిక్కిలించుచి తైలము. సమస్తమైన నేత్రరోగములకును, కిరో రోగములకును జగత్ప్రసిద్ధి చెందినది. ప్యాకింగు, పోస్టేజుర్యులు ప్రత్యేకము. [క్యాటలాగు ఉచితము.

తంతి విలాసము:— "పండిట్" మదరాసు. ధర 6 అవున్సుల సీసా రూప 1-0-0.

అయు ర్వే దాశ్రమము, 41, ఆచారప్పన్ విధి, మదరాసు.

మీకు 219

శరీర సౌఖ్యము

ఇది ఒహు అనందమును కలుగజేయును.

మా ఆతంకనిగ్రహ మాత్రలు లోక - ప్రసిద్ధము. మీరు వినియుండురు గాన వ్రాయడ మైనది. వెల 1 రూపాయి మాత్రము. ఫలము అధికము - ఎల్ల విషయములకుగాను దయచేసి వ్రాయండి.

విక్రయము:—

ఆతంకనిగ్రహ బొవధాలయము

28 బ్రాడ్వే, మదరాసు.

ఇంద్రజాల మహేంద్ర జాలము

ఈ అపూర్వగంధములో జర్మనీ గారడీ, యోగవృష్టి, హస్తలాభము, ఇంగ్లీషు ఇంద్రజాలము, మంత్రశాస్త్రము, భూతవైద్యము, యంత్రములు, అమెరికావారి చీప్ షేక్ రమా నాలు, విచిత్రవిద్యలు గలవు. ఇంకా కేవల మనుష్యుని మాయముచేయుట, మామిడిచెట్టును పుట్టించుట, జీవముతో నమాధియును, కిరీములేని కలకాయచేత మాటలాడించుట భూమిపై గలయెత్తున గాలిలో మనుష్యుని నిరాధారముగా నిల్పుట మొదలగు విచిత్రములు జనేయుట లగును. ఈ గ్రంథ ము దుర్భుతముగా మేజిక్ చేయులాని గ్యారంటీ యిచ్చుచున్నాము. దీని వెల రూ 4-0-0 లు. 2118

పి. ఆర్. జనార్దనరావు, బంగళా గుంటూరుజిల్లా.

చాకులు - తొల్లములు

మంకలికత్తులు.

అగ్రసాధకులచే చేయబడినవి. మేలయినవి.

మొదటి ధర: క్యాటలాగునకు వ్రాయుడు.

బి. వెంకటేశ్వర్లు అండ్ కో లిమిటెడ్

కట్టన్న ఆండ్ లాక్ మేకర్స్ etc.

5081 పెద్దాపురం. (గోదావరిజిల్లా)

తెలిగ్రాఫిక్ అడ్డం: "పండిట్" పెద్దాపురం.